

**K
I
N
G
L
I
N
G
D
O
M
S**

NR. 2 • 1940

Sisukord:

- Abiturientidele.
- Lahkumise eel... RG I lend.
- Mõnda meist. M. Saks.
- Meie okaspuid. Õpet. A. Kristian.
- Talispordipäev. V. Peinar.
- Suviõös. V. Mets.
- Uue gümnaasiumi esimesed „lendurid“. R. K.
- Ihked. V. Mets.
- Võitlused asumaade pärast. A. Abel.
- Tõde. V. Mets.
- Napoli zoologiajaama akvaarium. Õpet. J. Erm.
- Valulaps III R. E. K.
- Tutvumisringkäik V Pro-s. A. P.
- Klassiõhtu. M. Valdre.
- Tares. M. Laks.
- Kooli elust. H. Kallip.
- Gümnaasiumi lõpetajaile tütarlastele.
- Malet.
- Mõistatusi.
- Kaas R. Kellolt.

Tunglakandjad

RAKVERE GÜMNAASIUMI, PROGÜMNAASIUMI JA REAALKOOLI
ÕPILASKONNA AJAKIRI

IV AASTAKÄIK

MAI 1940

Nr. 2 (14)

Abiturientidele.

Veel mõni nädal ja Teie lahkute koolist, kus olete veetnud palju ilusaid ja töörohkeid noorusaastaid. Asute teostama oma unistusi ja rajama oma eluteed ise, teades, et ka vastutus Teie töö eest langeb Teile endile.

Teie lõpetate kooli erakorraliselt raskel ajal, mis vajab tervelt meie rahvalt kainet mõistust, ettenägelikkust ja iseloomu kindlust. Iseäranis vajab ta seda meie noortelt, kellelt vanem põlv ootab päalegi suurt isamaa- ja inimesearmastust.

Seega langevad Teile kahekordsed kohustused. Meie usume, et Teie suudate need ootused täita ja et suured ajad leiavad ka Teie hulgast suuri inimesi.

Selleks Teile palju optimismi, tahtejõudu ja julgust!

Klassijuhatajad.

Rahkumise eel . . .

Veel mõni näputäis nädalaid ja siis jõuabki kätte päev, millal viimast korda võtame ette koolitee. Algab uus järk meie elus — meie tegude ajajärk. Kuid kõigi meie teotsemiste pääeesmärgiks on leida oma õnn. Noortel on väga palju unistusi, mida soovitakse elus täita. Aga on teada, et elus paljud ilusad unistused purunevad, paljudki soovid jäävad täitmata või täitumata. Kuid inimesed, kes on elus midagi korda saatnud, on võtnud sageli endale mingi kohustuse, mis on innustanud neid raskeil hetkil ja sundinud tegema pingutusi eesmärgile jõudmiseks. Teisest küljest ei saa see inimene olla kunagi õnnelik, kes mõtleb ainuüksi endale, teda seovad lugematud sidemed oma perekonna, rahva ja riigiga, kelle rõõmudest ja muredest ta saab oma osa. On võimalik ühendada nii kohustus kui ka seotus eriti oma rah-

vaga sellega, et võtame kohustuseks teenida oma rahvast ning väärtustada oma isiklik väike elu oma rahva suure eluga. Olgu meie sihiks Eesti parem tulevik, meie eesmärgiks — jätta järgnevaile põlvile Eesti ilusamana kui ise oleme endale saanud, meie ainsaks suureks sooviks — anda kõik, mis meil on, oma rahva ning riigi teenistusse. Meie mõtete ja tegude ainsaks mõõdupuuks olgu oma rahva kasu, mis aga siiski ei tohi olla ostetud ülekohtuga teiste rahvaste vastu. Meie ei taha ainult oma õnne, vaid tahame meile kuuluvat osa rahva suurest õnnest, mis õnnestab meid kõiki ning saab sedaviisi meie õnneks. Oleme noorus, kes on sündinud vabas Eestis, see tõstab veelgi meie kohustuste väärtust. Nõnda siis, saagem õnnelikuks, kuid ainult oma rahva õnne läbi!

RG I lend

Mõnda meist.

See oli 1934. aasta palavail augustikuu päevil, kui uued elanikud täitsid kaks allkorra „Soolikale“ lähedasemat klassi. Neid elanikke oli arvalt 107, kui mälu aga ei peta. Nüüd kirjutame aastanumbrina 1940 ja neid samu, kes alustasid tol korral, on praegu siin „viimast lihvi“ saamas 28, kellele on lisandunud vahepeäl veel 4, nõnda et kokku on siis järelikult 32. IIIa-st mis oli praegusele koolile ligemal, on jõudnud peaaegu lõpuni 18, 35 on ära „kadunud“, III-b 54-st on järele jäänud 10. Sidemeks eelmise abituuriumiga on üks noormees, kelle saab kokku 7 aastat, kui ta algas teed koos eelmise lennuga, nüüd aga rõõmustab ta meie meeli „heli-

dega lõunast“ ja idamaiste usundite tutvustamisega. Kaks neidu on eksinud meie ridadesse kodulinna teisest keskkoolist ning üks väike ja noor, kuid väga tubli noormees on tulnud naabermaakonnast. Niisugune oli arvuline ülevaade meie arenemistest. Huvitavam on muidugi teha mõningaid sulejoonistusi meie sisemisest arengust ning meenutada mõningaid pildikesi minevikust. Ülevaatlikkuse mõttes on parem seda teha kronoloogilises järjekorras, nõnda et sammugem minevikku ja kõndigem korraks veel mööda vana koolimaja alumist koridori.

Trepist alla või alakorra uksest sisse tulles jäi koridori algusel vasakule käele veenõu, mis andis lah-

kesti materjali väga mitmusugusteks vempudeks. Paremalt pool on klassid, kuna vasakpoolset seina katsid riidenagid. Esimene klass oli II-a, vana gümnaasiumi viimane lüli, siis tuli III-b ja selle järele koridoris sõjaväelise õpetuse plekiga kaetud kapp ja siis puukapp, millest saadi sõjapidamiseks saepuru-kotte. Siis oli ahi ja selle järele uks III-a-sse. Aknanurgas oli veel terve

Koolimaja ise oli omapärane, mitmesopiline, tugelega ning lõvipäädega eesuksel. Jääb arusaamatuks, mida need lõvid õieti sümboliseerisid, kas seda, et selles majas koheldakse inimesi kui lõvisid või tahtakse neid kasvatada lõvideks või oli see hoiatuseks, et ärgä saage lõvideks. Mitte enam ei mäleta, kas tollal juba oli eesukse kohal see suurepärane lamp, vaimuvalguse

RG III KLASS 1940. a.

Istuvad alates vasemalt: R. Kello, U. Haho, M. Saks, kl.-juh. J. Meerits, L. Rabadik, A. Sepp, G. Atonen; I rida: H. Aviksoo, M. Tiilen, T. Lents, E. Riibe, L. Haho, L. Rae; II rida: A. Allvee, A. Romman, L. Tenneberg, E. Eichelmann, H. Tepper, L. Mardi, E. Raid, H. Teetlaus, A. Green, E. Tatrik; III rida: K. Rehemägi, E. Tarve, U. Kallip, L. Kaik, L. Rammo, O. Nurkse, E. Laur ja H. Soomre. Puuduvad: L. Ney ja V. Mets. :

rida mitmesuguseid kappe. Niisugune oli siis see ümbrus, kuhu oli sattunud see varem nimetatud 107-päine pere. Kuna nende ridade kirjutaja ise kuulus III-a perre, siis on ka keskkoolipõlve mälestused seotud selle klassiga.

Kõige esimene mulje oli vist see, et mitte mingisugust muljet ei saanud tekkida, sest pilt oli väga kirju ja võõras. Tuttavaid nägusid oli vähe, päris tuttavaid veelgi vähem.

sümbol. Vanas koolimajas pidi noor peagi kogema, et on olemas niisugune asi, mida nimetatakse haridusredeliks. Tuli alustada allkorra kaugeimatest ruumidest ning siis aastatega nihkuda üha ülespoole vaimse tsentrumi poole, milleks võtta seda lampi. All kaugel jooksid ringi sasipäised, kaelasidemeteta poisipõnnid või jalutasid arglikud tütarlapsed, kes kõik olid vaevu lapseast välja jõudmas. Üle-

val, selle lombi ligidal, olid juba teistsugused eksemplarid. Need jalutasid saalis, juuksed korralikult seotud, raamatud käes (tollal polnud niisugune asi keelatud!), kõigil lipsud ees, mõnel isegi kõvakrae kaelas. Tütarlapsed olid aga ka teistsugused kui omas klassis, olid päris noored preilid. Kõige imelikum oli aga see, et vanemate klasside „härrad“ jalutasid tütarlastega. Mis mõte või mõnu sellel oli, seda me ei suutnud mõista. Meie suhtumine tütarlastesse oli küll teistsugune, julgemad poisid kasutasid neid nõelte ja „knopkade“ teravuse proovimisel. Tagasihoidlikumad aga — ei tea, kuidas nende suhtumist nimetada — noh, olid lihtsalt äraootaval seisukohal. Müramiseks pakkus avaraid võimalusi kauge asukoht õpetajaist. Egas tollal koridorides korrapidajaõpetajaid nii palju olnud kui nüüd! Ülal saalis olid õpetajad küll rohkem liikvel, kuid milleks meil sinna vaja minna. Sääli käidi ainult lõunavahetundidel saia ostmas, harvemini ka õpetajate tuppa minnes tuli minna läbi saali või veel harvemini oli teekond pikem, kuid süda seda raskem. Siis tuli minna mööda nagisevat treppi üles, pöörata paremale ja väriseva käega koputada uksele. Kui seest kostus „Jah!“ või „Sisse!“, siis neelati veel korraks imelikult, ilmade ette tuli nagu uduline ja värisevate põlvedega asuti üle läve. Mõnikord polnud asi väga hull, kogeldes räägiti siis oma asi ära, siis veel kõneldi mõnest sõbrast, kellega oli juhtunud ka umbes samasugune lugu, ja lõpuks öeldi, et teinekord ei maksaks enam niiviisi teha. Mõnikord tulid ka kõige „kangemadki“ tagasi punaste silmadega.

Tollal polnud veel teatevihkudega tegemist, siis tuli korrarikumiste eest vastust anda „kanossas.“ Tänapäeva dokumentide-ajal kannatab ainult teatevihk, tollal aga olid

„mehed“ paar päeva vaiksed, isegi siis, kui oli teekond „päikesepaisteline“. On muidugi iseküsimus, kumb karistusviisidest on mõjuvam. Kuid kogemused näitavad, et minevikus oli nii mõndagi hääd, kui vaadelda erapooletu pilguga. Koolipoisile on muidugi parem teatevihu süsteem.

Õnneks oli aga neid pikki teekondi vähe. Kuid vempe oli küll rohkem, kui neid tänapäeval tehakse. Olgu järgnevalt mõned „vägiteod.“

Ühe noormehe esimeseks koolimärkmikuks oli paberrossikarbi tagakaas. Ja üks teine noormees oli jälle nii lahke, et tõlkis oma nime otsekohe võõrkeelde, kui vastava võõrkeele õpetaja ei saanud hästi aru öeldust. Muidugi oli üks tähtsamaid töid esimestel koolipäevadel koolimütsi ostmine. Müts võidi pähe panna alles päale mõneagset ettevalmistust. Kuidas see läbi viidi, see oli igaühel oma meetodi järgi. Mõni tarvitas ainult nõõpnõela, mõni aga kivi ja vett, mõni nuga. Kuidas ometi võidi uut ja „säravat“ koolimütsi pähe panna, igaüks nägi ja sai aru, et on tegemist „pojaga“. Ükskord oli meil klassis mingisugune imelik aparaat, mis hästi kolises. Selle eseme kolinat võis igaüks oma soovi järgi esile kutsuda. Õpetaja nägi tükki aega vaeva, enne kui leidis selle aparaadi kätte. Süüdlast oli võimatu otsida. Teinekord oli ümber pinkide veetud õmblusniit. Rääkimata veel vedrunõeltega pähklikoorte laskmist või tunni ajal liivakottidega sõja pidamist. Et meis oli ka huvi tehniliste asjade vastu, selgus sellest, et kõik allkorrakapid pidid vastavalt meie soovidele oma ukсед avama. Jätkub ehk nendest, muidu anname noortele veel eeskujulikke näpunäiteid uute vempude tegemisel.

Välimuselt ja käitumiselt olime palju erinevad praegusest. Üks praegustest suurtest „parketilõvidest“ ütles kord, kui püüti teda

veenda, et ta peaks õppima tantsima, et ta tahtvat pärastpoole ka inimeste hulgas liikuda. Üks teine, praegu pikk noormees, hää võimleja ja tantsija, kandis tollal veel põlvpükse, punastus, kui kõneles tütarlastega, ja pidi saama võimlemises järeleksami. Noormees, keda praegu tuntakse süütu näo, aga ka süütute ja mittedüütute vempude rohkuse poolest, oli tollal vaikne noormees, kes oli teiste vallatuste suhtes „külm kui koeranina.“

Meie suhe teiste klassidega oli palju külmem, kui on praegu klassidevaheline suhe. See oli võib-olla ainukene halb külg nende möödunud aegade mälestuste hulgas. Teisest küljest on aga see asjaolu aidanud kaasa iseseisvumistundele. Tollal näisid meile teised uhketena ja endal oli tegevust külalt. Milleks siis tegeldagi teistega.

Imelikul kombel on kadunud mälestused IV-a päevilt. Ei tea muud, kui olime allkorral edasi, kuid juba tükk maad eespool. Siiski meenub veel kevadine paremusjärjestus õppimises, tollal olid tütarlapsed selles suhtes esirinnas. Muidugi ka kevadine ekskursioon Viljandisse ja Pärnu, öised sõidud kitsarööplisel ja tukkumised ooteruumides ning „jalutuskäike“ mööda Pärnut kell 4 hommikul.

Keskkooli abituriumi ajaks olime jõudnud juba ülemisele korrale. Siis nagu hakkas esialgne romantika kaduma, kord läks karmimaks ja eks kadus endalgi alatine müramislust. Ega sobinudki mürada, kui olime juba abituriendid. Saime, õigemini muretsesime, lõpümärgid ja olime omette tähtsad tegelased juba. Koolipoistest ja -tüdrukuid olid saanud koolinoored. Olime uhked küll, kuid nüüd leiame, et tänapäeval on keskkooliabituriendid veelgi uhkemad; aga võib-olla näib see ainult nõnda. Kuid sel ajal oli tõepoolest raske

olla see, mis just ise oldi, ajad on andnud loomulikkuse tagasi. Kuid üks olnud ja ole ka põhjust uhkuseks, ollakse ju nagu päris abituriendid ja kevadel ootavad lõputunnistused. Need saime kevadel omaette aktusel, mille meelegäävamaks osaks oli järgneva klassi esindaja tervitus, milles kooli võrreldi tabavalt — rehepeksumasinaga. Võib-olla ongi see tabavaim võrdlus, mida üldse saab kooli kohta tuua! Enne lõpuaktust aga oli veel tegemist gümnaasiumi sisseastumiseksameiga. Kuid libedasti läksid needki ning järgneval sügisel alustas 39-liikmeline I G oma tööd „Hubeeliumis“, kus veetsime oma kooliea toredaima aasta. Vabadust oli palju ning võimalustest vabaduse kasutamiseks polnud ka just puudu. Koolitunde võis päris rahulikult ette valmistada enne tunde ning vahetundides. Klass koosnes, nagu ta koosneb praegugi kõigis gümnaasiumiklassides, kahest harust, humanitaar- ja reaalarust. Kuid siseimist vahet polnud ega ole seda praegugi, olime alati olnud ühine pere; kuigi pole puudunud ka „pererekondlikud“ arusaamatused, mis juhtusid siis, kui klassiajakirjas mõned „humanistid“ tarvitasid liiga rohkesti ladinakeelseid „sententsiaid“. Muide, selle klassiajakirjaga on niisugune lugu, et see on traditsiooniliselt ilmunud üks number aastas. Seega on meie klassis au sees põhimõte: „Pea tehtud — pillapalla, kaua tehtud — kaunikene.“

Teise klassi esimene veerandaasta + ½ teisestki veerandist kulus jällegi samas. Saatuse ja kooliisade tahtel olime vanimaks klassiks koolis ning päälegi täiesti üksinda „Hubeeliumis.“ Säälsid klaver, mis praegu täidab oma ülesandeid võimlas, teaks kõnelda nii mõndagi, kasvõi kuuel käel ettekantud oratooriumist „Hiib.“ Kuid on vist siiski parem, et klaver ei kõnele!

Tööpinget „Hubeeliumis“ näitab järgmine näide: kord õpiti ingliskeelset ümberjutustust niisuguse andumuse ja hoolega, et seda oli Kooli tänav a nurka veel päris selgesti kuulda, võib-olla ka „suurde majja“, nagu nimetati päris-koolimaja, kuid andmed selle kohta puuduvad. Kuid tagajärjed ei lasknud end ka kaua oodata! Kärberikas sügis viis mõttele — hakata kärbeid püüdma. Tingimuseks oli, et püüda võidi ainult lauaklapiga. Ülekaalukad meistritiitlid langesid „Kamtsatka“ tagapinki. „Kamtsatkaks“ oli kaminapoolne nurk, kus istus kvartett „koolielu tähtsaid tegelasi.“ Kõiki arvesse võttes, mis meil „Aubeeliumis“ hädad oli ja uues koolimajas näis halb olevat, peaks arusaadav olema see „leina-marss“ uude koolimajja tulekul.

Uues koolis oli alguks tõepoolest ebamugav. Aga inimene harjub kõigega ja peagi oli leitud uue koolimaja positiivsed küljed ning negatiivseile vastumürk.

Nüüd siis meie tänapäeval. Missugused oleme, õigemini näeme olevat üksikult, selle kohta on teisel ligem „tutvustaja“. Selle „tutvustaja“ kohta peab ütleva, et 90 % selle sisust võib klassist väljaspool olijaile jääda päris armeenia mõistatuseks. Sellepärast oligi kavatsus välja anda ka „Commentarii“, kuid väga mitmesuguseil ning kaaluvail põhjusil jäi see tegemata, kuigi see olu- nuks vähemalt paarisajaleheküljeline raamat. Tuleb leppida suusõnaliste kommentatsioonidega, mida iga abiturient arvatavasti võrdlemisi lahkesti teeb.

Meie klass tervikuna on elurõõmus pere. Ja imelikul kombel ka üksmeelne pere, kuigi mõnikord kõneldakse „Seminari“ ja „Piiritusevabriku“ meestest. Need „erakonnad“ on ainult selleks, et iga-

vushetkil millegagi sõnasõda alustada. Kummasegi kuuluvad need, kes ka ise elavad nende asutuste läheduses, või elavad säälpool inimesed, kelle vastu mitte just ükskõikne ei olda. Klassi mitteametlikuks hümniks on ingliskeelne laul „I am a sailorman“, mida lauldakse eriti pidulikel juhtudel.

Üksikult võttes on iga „tegelane“ tüüp omaette. Seda on vist iga natukegi tähelepanelik vaatleja võinud ise märgata, sellepärast jäägu sellega ka kõik õelduks.

Oma „leivaalades“ on klass väga kirju. On usumehi ja ateiste, naisõiguslasi, ratsutajaid nii luule- kui ka reaalhobusil, kõne- ja kirjamehi, spordimehi ja -tegelasi, lendureid ja meremehi, inimesi põhimõtteita ja põhimõtteiga, kuigi mõnikord on ainsaks põhimõtteks täpselt vastupidisel arvamusel olla kellegi teise tõdede ning põhimõtetega, edasi teadlasi, kunstnikke ja kirjanikke, rahuarmastajaid ja sõjakaid, kuid ühiseiks jooniks on hääst naljast lugupidamine ja väike laiskus, see tähendab — oma võimete minimaalne kasutamine maksimaalseks tulemusiks. Kui tuleb suur vahe jõupingutuste ja tulemuste vahel, siis peab kuskilt mujalt abi leidma ja üks ole leitudki.

Kuue aasta jooksul oleme jõudnud kolmandast klassist uuesti kolmandasse klassi. Ring on täis ning igaühe rajad hakkavad minema isepoole. Siis pole meid tõeliselt olemas kui Rakvere Gümnaasiumi I lendu, vaid on olemas 32 noort inimest, keda seovad ainult mälestused koosveedetud ning -töötatud aastaist. Varsti läheme igaüks oma teed, — otsima ja leidma oma õnne. Kus, kunas või kuidas selle leiame või kas üldse leiame, seda teab ainult tulevik.

M. Saks

Meie okaspuid.

Lehtpuude liike on meil võrdlemisi palju rohkem kui okaspuude omi. Sellele vaatamata tuntakse lehtpuid märksa paremini kui okaspuid. Lehtpuudest on ainult pappel „saksamaa haab,“ kuna okaspuudest on pea kõik peale hariliku kuuse, männi ja kadaka „saksamaa kuused.“

Püüan anda siin mõningate okaspuude kirjeldused ja nimetused.

Peale kadaka (*Juniperus*) esinevad meil tähtsamatest okaspuudest järgmised: Kuusk (*Picea*), saksa keeles Fichte; mänd (*Pinus*), saksa keeles Kiefer; nulg (*Abies*), saksa keeles Tanne, ja lehis (*Larix*), saksa keeles Lärche.

Kuuskedest on tähtsamad:

- 1) *Picea excelsa* — harilik kuusk,
- 2) *Picea alba* — valge kuusk,
- 3) *Picea pungens* — tork-kuusk.

Kuuskedel on okkad peenikesed ja teravate otstega. Harilikul kuusel on okkad sirged ja tumedamad, valgel kuusel kõverad ja heledamad. Hõõrumisel annavad valge kuuse okkad head lõhna.

Tork-kuusel on okkad karmid ja teravad, asetsedes oksarootsul peaaegu ühtlaselt ümberringi, kuna nad kahel eelmisel on külgedel ja rootsi pealmisel poolel.

Tork-kuuskede liiki kuulub ka hõbekuusk, mille okkad on hõbehallid. Kuused on krobelse koorega.

Mändidest esinevad sagedamini:

- 1) *Pinus silvestris* — harilik mänd,
- 2) *Pinus montana* — mägimänd,
- 3) *Pinus Laricio* — mustmänd (haruldased),
- 4) *Pinus cembra* — pähklimänd (siberi seeder),
- 5) *Pinus strobus* — veimuti-mänd.

Kolm esimest on kaheokkalised, kaks viimast — viieokkalised. Hari-

likul männil on okkad kaardus, mägi-männil sirged. Mägi-mänd kasvab harilikult põõsana. Mustmänni okkad on palju pikemad kui harilikul männil ja kogu puu on okkarikas, tumerohelise krooniga ja tumeda koorega. Pähklimänni okkad on tumerohelised, jämedad ja karedad, veimuti-männil kollakasrohelised, peenikesed ja siledad. Nagu juba öeldud, on mõlemad viimased viieokkalised, s. o. ühest pesast väljub viis okast, eelmistel ainult kaks.

Nulgudest esinevad sagedamini:

- 1) *Abies sibirica* — siberi nulg,
- 2) *Abies balsamea* — palsami (Kanada) nulg,
- 4) *Abies Fraseri* — Fraseri nulg (haruldased).

Nulgude okkad on palju laiemad kui kuuskedel ja okka ots ei ole terav, vaid lõhestatud kaheharuliseks, kusjuures harude otsad on ümmardatud.

Siberi nulul on okkad asetatud oksarootsule korrapäratult ja katavad salkudena ka rootsu pealmist poolt, sellejuures rootsu otsa poole tublisti langes. Pung on vaigune, kollakas. Kanada nulul on okkad rohkem külgedel kammipiide moodi korrapärasemalt kui siberi nulul ja rootsuga rohkem risti. Rootsuga pealmisel poolel on okkaid vähem kui siberi nulul. Okaste hõõrumisel annavad nad palju tugevamat ja teravamalt lõhna kui teiste nulgude okkad; sellest ka nimetus „balsamea.“ Pung vaigune, punakas.

Abies pectinatal on okkad oksarootsuga peaaegu risti ja veel korrapärasemalt asetatud kui palsami nulul. Oksarootsu pealmisel poolel on neid veel vähem kui eelmisel nulul. Pung on paljas.

Fraseri nulul on okkad lühikesed ja kõverad. Kõigil nulgudel on koor

sile, puit koredam ja rabedam kui kuuskedel.

Lehistest esinevad meil:

1) *Larix sibirica* — siberi lehis,

2) *Larix europaea* — euroopa lehis.

Neil okaspuudel on see iseäraldus, et nad on talvel okasteta nagu lehtpuud lehtedeta. Puit on lehisel tihe ja väga vastupidav mädanemisele.

Peale nimetatud okaspuude esinevad meil veel pseudotsugad, hari-

likult Douglase pseudotsuga. Okkad on nulgude okaste moodi, kuid okaste otsad on teravad. Koor on krobeline nagu kuusel. Muidugi on meil veel palju okaspuude liike, mida siin ei ole nimetatud, kuid siin nimetatud okaspuud esinevad meil võrdlemisi sagedasti nii parkides kui ka metsades.

Mul oleks hea meel, kui need read mõnegi juures okaspuude vastu huvi ärataksid.

A. Kristian

Talispordipäev.

R. Gümnaasium ja Keskkoel läheb talvespordipäevale.

Kaua oodatud päev oli käes. Koolimaja nägi välja nagu sipelgapesa. Igaühel oli jooksmist ja ruttamist — kuhu suusad panna, kuhu siis minna. . ! Kella helisedes liikusime trügides ja tõugeldes võimla poole, kus oli aktus. Rivistusime. Et jalgu suusatamiseks puhanud hoida, lubati mind istuda. Ilmusid külalised. Kõige ees sammus hr. direktor, siis hr. Kalkun ja hr. Kalamees ning nende järel toodi filmiaparatuur. Aktus möödus väga kiiresti, külaliste tervitused olid lõbusad ja tervitusi jagati ohtrasti.

Nüüd kogunesime kooliõue, kus korralduse järele kõik haarasid oma suusad ja kelgud. Jälle rivistusime kolmekaupana, suusamehed kõige ees, suusad vasakul õlal. Meie ette asus orkester, mille järele oli mõnus marssida. Läksime läbi linna. Tammikusse jõudes olid jalad kole väsinud ning olime väga rõõmsad, kui meil lubati suusad alla panna. Algas sõit läbi lumiste aasade ja põldude Palermo poole. Sealtsõitsime veel edasi Surnuaia mäele, kus oli meie peatuskoht. Meil oli kaasas ka kaks hobust regedega. Ühel neist

oli teekatel, teisel saiakorvid ja võileivapakid. Teevesi tahtis veel keeda ja nii pidime leppima esialgu kuivade saiadega. Ja oleks neidki küllaldaselt jätkunud! Me olime nii näljased, et oleks söönud ära terve härja, nagu öeldakse! Kui teevesi sai keenud, ei olnud enam ühtki saia ega võileiba.

Kui olime võtnud natuke kehakinnitust, hakkasime ringi vaatama, kuhu minna. Ilm juhtus olema haruldaselt ilus, soe ja päikesepaiseline. Eelmisel päeval oli sadanud värsket lund, sellepärast pakkus suusatamine suurt naudingut ja osavõtjate meeleolu oli kõigil ülev. Lähem ja kaugem ümbrus aina rõkkas rõõmuhõiskest ja tujukaist kiljatusist. Siis äkki hüüdis proua Tiikma, et kes tahavad Vinni poole sõita, tulgu tema järele. Läksin ka nende hulka. Kuna mu kodu asub suusatee ääres; kavatsesin koju minna ja kõhu tublisti täis süüa. Kogu oli hulk maad ning õpetaja sõitis ka kiiresti, nii et sinna jõudes olin päris väsinud. Kodus keetis ema sooja kohvi ja tegi maitsvaid

võileibu, mis kadusid taldrikult üksteise järele. Õpetaja oli juba hakanud teistega peatuskoha poole tagasi minema, kui sain söönud ja puhunud. Sõitsin aga siis üksinda linna poole. Teised olid juba kogunenud mäele ja algasid tagasisõitu. Tagasi sõitsime hanereas ja aeglaselt, mis oli hea väsinud jalgadele.

Kooliõues võttis meid vastu salk kelgumehi, kes olid varem tagasi tulnud. Võtsime suusad alt ja jäime ootama, mis edasi sünnib. Direktor pidas veel lühikese kõne, milles ta alla kriipsutas, et suusapäev oli hästi õnnestunud, mille eest lausus tänu külalistele Tallinnast ja kõigile osavõtjale. Siis võisime laiali minna. Haarasin suusad ja hakkasin kodu poole liikuma. Küll olid jalad kanged! Kodus ei maitse- nud söök ei jook ja peagi valutas tegevusrohke päeva tagajärjel. Katusin, kuidas sain voodisse ja uinusin kohe. Ärkasin alles hilja õhtul ning veelgi huugas pea kõigest sellest, mis elasin läbi talispordipäeval.

V. PEINAR

Suviöö.

*Vaikis päeva laul, jäi õhtusse sest kaja,
väsis päikse jalg, jälg loodesse vaid jäi.
Palves tasasend hääl linnu mitmesaja,
õhtu pühalik, su ees ma palja päi.*

*Niiskub teedel tolm, kõrs maani paindub kastest,
päevasele lisaks trükit öine veerg.
Kas siis mind kui ainust inimlastest
kütkestab kuu pilvevatti süütav peerg?*

*Puhtaks uhub kaste iga hlngeuurde,
kuhu korjund iial kibedus ja lein.
Tugevana seisma jään ma öösse suurde
nagu tahumata palgest ehitatud sein.*

6. VII 39.

VIRVE METS

Uue gümnaasiumi esimesed „lendurid“.

Aadu: Aadu... hm! — Ta on niisuke pikk kondine noormees. Elab Bagosoo rajoonis. Tarvitseb kõndida vaid Bagosoo kanti ja küsida ükskõik missugusest majast pikka gümnaasiumi mütsi kandvat koolipoissi — kohe siis teatakse küsijale õige koht juhatada. On heasüdamlik, seda eriti jõukate vanematega tütarlaste suhtes. Vihkab tühje jutte, sest on tundnud omal nahal nende hävitavalt kahjulikku mõju. Ta on nüüd huvitatud üksnes petrooleumist ja selle müügihindadest. Armastab kollast värvi, sest lambieli- ehk petrooleumitšekid olevat kah kollased. Evib tugeva kirjaniku hinge ja armastab pühade vaheaajal raiuda koduõues kasvava jutupuhumis- ja kirjanduspuu küljest keerulisi laaste, milledega toidab kirjandusvõistlusi, saades vastutasuks esikohti. Sügavalt on temasse juurdunud kapralivaim, mistõttu saanud kaitseliidus veeblikuks. Armastab ranget distsipliini, mitte küll enese, vaid teiste suhtes. Tahab saada ohvitseriks ja igati kangeks sõdalaseks. Seepärast püüab säilitada saladust, et vaenlasele mitte suurt märklauda moodustada. Tulevase karjääri pärast püüab juba nüüd kontakti luua sõjaväega ja seda eriti jalaväe suhtes, sest kavatses minna nimelt „pindevillemiks“ Armastavat teha ühe kohaliku jalaväeüksuse kasarmu ees õhtuti valvesammu... Rahakorjamise ja võlgade tagaajamise tõttu kooperatiivi endise tegelasena olevatki ta käed-jalad nii pikaks kasvanud.

Sots ehk ristinimega Georg on läbi-läbi laadna poiss. On põhimõtteliselt tõsine loodusesõber ja seepärast meeldivad talle kõige enam kooli metsapäevad. Armastab tsiviilelu, sümpatiseerib tsiviilnoorureid, kes pühkinud jalgelt koolimajade tolmu ja kaldunud eraellu. Ei salli suuri ega pidulikke sõnu, vaid ainult asjalikke ja lühidaid. Kooli isetegevustööst võtab osa ajaloo-sektsiooni juhatajana, olles selles ametis kohusetruu ja inimeste-sõb-

ralik ning äärmiselt korrektne. Laisklemist ei talu ja seepärast on alati tegevuses — igasuguste kohustuste teiste kaela veeretamisega. Seetõttu ei jätku tal kunagi aega. Igasuguseist askeldusist on üle koormatud ja seepärast võib teda kodus kätte saada ainult söögiaegadel ja kella 23—8-ni. Oma koidutähte on ta silmanud Tallinna tehnikaülikooli kohal ja tüürib seepärast sinna, et siis hiljem kaduda isamaa õlikiviväljadele meenutama kuldseid noorpõlveaegu.

Heljo on pruunisilmaline tütarlaps. Ta on väike punapõseline ja brünetne naisabiturient. On juba ammu kaevatud, et ta silmadest võiks kõnelda pika loo ja minagi pean seda nüüd kinnitama. Võiksin kõnelda neist päeva ja öögi tagant järele, võiksin ka jutustada neist pika loo, kuid see oleks tuluta, sest suuliselt on hinge ja tundeid raske üle anda ja seepärast oleks mu pikk lugu asjatu. Nii oleks õiglasem, kui igaüks ise tunnetab seda... Iseloomult on ta aga lahke ja äärmiselt heasooviline, mis paistab sõbralikkuse kõrval hästi silma. Rahulikkusel, tagasihoidlikkusel ja seltsimehelikkusel laseb ta lopsakalt õisi ajada. Koduses elus armastab tagasihoidliku perenaisena muusikat. Olevat hea klaverimängija ja hõljuvat romantismi ja realismi vahepeal.

Ella on väikese Heljo suur pingikaaslane. Ei tea, kas ta väike kaaslane on teda mõjutanud või on see tingitud Ella enese iseloomust, et temagi on tagasihoidlik, rahulik ja lahke. Seltsimehelikkust on temas kah päris hea annus, kuigi see peitub sageli häbelikkuse varju, mida ta peab inimese suurimaks vooruseks. Unistuseks olevat sinisilmalised poeglapsed, kellele ta kartes, et avastab liiga vara oma unistuse, ei julge hästi otsa vaadata. Need üksikud õnnelikud aga, kelle ees ta siiski on julgenud oma alati põrandalekiinduvat pilku tõsta, teavad kinnitada, et tal olevat sõstravärvi silmad, milledest

hoovavat lahkust ja heasüdamlikkust. Aga vana tuntud ütlus: „Vaga vesi, sügav põhi . . .“

Arno, ristinimega Arnold, on kena poeglaps, kes jõuluajal armastab präänik-südameid murda. Armastab vahel enesele vastu vaielda ja pidada kinni loosungist „Enne ütle, siis mõtle.“ Oskab suurepäraselt „žestikuleerida sõnade ja tegudega“ seda eriti sõnavõtude sissejuhatavas osas. Muidu on tuntud kooli kangema „kuldsuuna“, kes teab peensusteni, kuidas kõnesid garneerida, nii et nad looksid kuulajatega tiheda kontakti. Armsamad elemendid, milles soovib viibida, on värske õhk, soolane või mäge vesi, päikesest ujutatud rannaliiv ja kuum tantsusaal. On tuntud parketitegelane, kellel võistlejat pole. Tavatseb jäljendada tütarlapsi ja mängida koolielus esimest viiulit. Evib meremehe kalduvusi ja on saamas tuntud „sailormaniks.“ Kasvatab seepärast habet. Laulab ajaviiteks serenaadi „Paula, sul on poisipea . . .“ Tulevikus tahab saada ohvitseriks.“

Lelia ehk Ninni ehk ka Nints, on tütarlaps „metsikust Läänest“ ehk linna lähedalt maalt. Ta hing peidab oma nähtamatus sopolis kõiki inimlaste parimaid vourusi, sellele vaatamata oskab ta aga siiski hirmsasti vihastuda, kui keegi meenu tab talle ta maapäritolu. Suhtub kõigisse sõbralikult. Evib mõned protsendid päritud üleoleku- ja uhkustunnet, mis aga oskab suurepäraselt varjata läbipaistvat õhukese häbelikkuse eesriidega. On vanasõna „Hea on, kes hästi tantsib, parem veel, kes paigal seisab“ tõsine jünger ja seepärast on teda tantsupõrandal harva näha, seda eriti just kooli tantsupõranda suhtes.

Uno on meesabiturient, pikkusega 173 ja raskusega 69. Ta on õrnahingeline noormees, kes näeb elu tihti roosalt ega oska seetõttu mõista elu karmi pilku ega rasket kätt. Iseloomult on äärmiselt lahke ja sõbralik, järeleandlik ja alati end mitte valitsev. Peab lugu heast huumorist ega vihastu, kui teda püütakse selle kaudu nõgada. Et aitab sealjuures sellele veel kaasagi, on muutunud võrdlemisi popu-

laarseks . . . Evib kooliõpetaja kalduvusi ja käib vana seminarirajoonis mälestamas seminariste ja seminaride hiilgeaegu. Eraelus armastab väga muusikat ja har rastab seepärast ühesõrme-süsteemisi klaverimängimist. Evib hea muusikalise kuulmise, kuigi ise kurdab, et ei suutvat fakti pidada. Võimlemistundigi tuleb ainult seepärast, et saaks vanal klaverilok sul mängida ühe sõrmega meloodilisi viisi „Seal, kus rukkiväli legendikul hõljub . . .“ Pidulikel silmapilgel mälestab kuldseid noorusaegu ja deklameerib siis hingelisest liigutusest kogeldes „Ema viis . . . hälli . . . heinamaale . . .“ Tulevikus kavatseb lendurleitnandina hakata sinikõrgusis tegema surmasõlmi.

Lembit on väike lai pojake. On läbi läbi brunetne. On vaimustatud Peeter-Suurest ja töötab seepärast tolle mehe ammutamata energiaga kooli karskusektsioonis. Koolitöös on äärmiselt hoolas ja püsiv. See ilmneb iga klassitöö eel, millal ta koondab ettevalmistumiseks enda kätte 50% kaasõpilaste raamatuist. Iseloomult on vaikne, kuid äkiliste ja tugevate tundepuhangutega, mis tõstavad selgelt esile ta temperamentsuse. Klassis on ta heledaks priimuseks, mis valgustab suurel määral ka ta tagasihoidlikku laukaaslastki. Ladina keelt teab kui vett, eesti keelt loeb sorinal, füüsikas on eeskujulik ja ajaloo trumpab kõiki. Näib olevat põhimõtetega mees, kuigi palju aru ei või saada, kas on kehastunud põhimõtetega või põhimõtetestunud kehaga. Peale õnnestunud klassitööd tavatseb käsi ringutada ja ahastada kehvastiminemise pärast. On kõige noorem klassis ja näinud seetõttu vähem maailmavalu kui teised. Viimasest on tingitud ka ta optimism ja elurõõm.

Heino on RR, RP ja RG Humanitaaringi Juhatuses auväärne Esimees. Peab end filmikoomik Pataschoni hingesugulaseks ja tavatseb seepärast teha enda ja teiste kulul nalja. Et aga peab suurt lugu ka kirjandusest, siis on sealtki endale lemmikkuju Shveigi näol välja valinud. Hingeliselt kannatab motiivide konflikti all, millega on seletatavad ta ahastavad

hüüded: „Jumal, ma lähen hulluks!“ Aus-
tab lõpumärki ja kavatses sellega jõulu-
ajal maal haritlast mängida, kuid... sel-
leasemel mängis jõuluvana, jagades täis-
kasvanuile ja lastele hirmu ja armu. Era-
elus rahmeldab sidevaatlejana kaitseliidu
ridades ja näidendite kallal, sest tunneb
hästi lavatehnilisi nõkse. Laulab hästi,
näitleb veel paremini ja tantsimises ei
anna kellelegi alla.

Robi — tütarlaste vastu evib suure aus-
tuse. Vahel aga suudab kõnelda ka pu-
nastamatagi. On muidu igavene unista-
ja, tulevikus tahab hakata ehitama õhu-
losse, mis ümbritsetud romantilise kuu-
paiste ja pargiga. Evides terake auahnust
ja hooplemist, ei julge korralikult õppi-
ma hakata, vaid tegeleb kõrvaltöödega,
olles innukas kunstitegelane. Romantilise
abituriendina tegeleb aktiivselt kooli aja-
kirja juures ja oli ärijuhina kooperatiivis
passiivtegelaseks. Armsamaks alaks ole-
vat „nahavedamine“ ja joonistamine, mil-
les on saavutanud häid tagajärgi. On ain-
nus abiturient, kes ei saa käekirja pärast
tõrelda. Oskab teha igasuguseid hääli ja
omab sündimisega kaasa saanud muusi-
kainstrumenti — vile. Kurjad keeled kõ-
nelevad, et ta olevat juba kuue-kuuselt
tavatsenud vilistada „Mäe otsas kalju-
lossis...“ Ärevate aegade tõttu on siir-
dunud ajalooliste romaanide kirjutamiselt
perekonnalugude kirjutamisele, saavuta-
des sel alal suuremat edu. Kirjutab prae-
gusi sündmusi üles tulevastele põlvedele
ja avaldab neid Magalama Jorhi nime
all... Muidu on aga hirmus hajameelne
ja püüab sõna „koi“ kirjutada y-ga ja sõ-
na „Sidney“ kahe i-ga...

Ernst ehk Äрни on romantiline nooruk.
Armastab vaikset ja idüllilist elu. Kardab
aga igavust ja on pagenud seepärast lin-
na. Et aga siingi ei tahtnud loobuda ro-
mantikast, asus elama linna äärde, kus
mets, rahu ja värske õhk, sinitaevas, kuu
ja päikesepaiste kae-jala juures. On kõr-
gusi ihkav noormees ja elutseb seepärast
teisel korral. On varem raske tööga aren-
danud keha ja äratab nüüd eeskujuliku
kehaehitusega paljudes kadedust. Nüüd
on aga füüsilisest tööst loobunud ja elab

üksnes vaimsele, kirjutades väikesi värsi-
kesi ja romantilisi jutte ja jutukesti. Unis-
tab samuti õhulossidest ja teeb nende
plaane vabadel silmapilkudel, kui õpeta-
ja silm pole valvamas, salajastele lehe-
kestele. Evib õrna hinge ja südame ning
eeskujuliku iseloomu. Tahtis minna ko-
dumaad teenima, leiti aga olevat liiga
väike ja lasti koju, et las kasvab veel
sutike.

Tiiu on tasane ja helde, ilus, armas kõi-
gile. Juba ta ilmest võib lugeda, et ta on
lahke, perenaiselik tütarlaps, kes püüab
jõu ja nõuga aidata oma isa-ema. Talu-
tõesse olevat ta kõrvuni armunud ja vei-
sed, lambad, kanad-kuked, pisikesed ti-
bukesed ja rasvased hanekesed olevat
talle eriti südamelähedased. Muidu taht-
vat igasugust talutööd teha, ainult lehma-
lüpsmist vihkavat ta. Ka ei meeldivat tal-
le hommikuti vara üles tõusta. Viimane
on seletatav vist kooliväsimusega. Peale
gümnaasiumi lõpetamist kavatsesvat jää-
da kodutallu rikast kosilast ootama. On
loobunud pikkadest juustest ja peab
nüüd lugu ainult kõrge kontsaga kinga-
dest ja unistusist Mulgimaast.

Linda, neiunimega Aabi, on naisabitu-
rient, keda on õnnistatud eriti pikkuse ja
kaaluga. Unistavat väga palju, et aga on
enesessesüvenenud tütarlaps, siis ei tea-
ta, millest ta unistab kõige enam. Arva-
takse aga mõndagi. Lemmikkuju olevat
filmisuurus Zarah Leander ja seepärast
armastab temagi kõnelda maheda, mahla-
ka, õrna, põriseva bassiga.

Virve on immutatud 100-protsendiliselt
protestivaimust ja vaidleb iga asja ja
idee vastu, püüdes nende asemele seada
oma ideesid ning arvamusi. On tuntud
noorpoet, kes evib suurepärase talendi.
Vanasti avaldas oma töid trükis rohkem,
et aga reatasu ei makstud, on viimasel
ajal tööde avaldamine vähenenud. Tege-
leb laialdaselt kirjandusega. Lohutatud
paljudest omandatud auhindadest ja on
neist uuendust ihkava inimesena juba
tüdinud. Enne klassitöid tavatseb pöör-
duda oma muusa poole. On äärmiselt
külma ja talvetulekust vaimustatud, sest
nüüd pole tal kooli rutates vaja porilom-

pides mängida kiiret torpeedopaati.

Leon ehk Loony on aus, karske, kohuse-truu ja igas suhtes kautsjonivõimeline meesabiturient. On igati ausate võtetega noormees, kes võõrast ei võta ega oma jäta. Äärmise musikaalsuse tõttu ei kohku ka tänaval laulmast. Kasutab aga sealjuures teatud tänavais ainult teatud laule. Nii laulab ta tavaliselt vana koolimaja ees „Kui kallist kodust läksin ma ära kaugele...“, prefektuuri ja haigla ees „Elu, Elu, miks mind vaevad“ jne. Kaebab, et on haaratud maailmavalust ja peab seetõttu meelega vahetuseks moodustama uusi

taevas. Juba nüüd lapsepõlves äratav oma võimetega laialdast tähelepanu. Kui teistele on vahelduseks tantsuõhtud ja igasugused pidustused, on Ossale selleks kergejõustik, millest harrastab eriti raskeimat osa — kuuliviskamist ja odatõuget. On vaimustatud ka vasarhüppest. Armastab palju teaduslikku kirjandust lugeda. Meeldivaimad raamatud on „Tartu tähetorni kalendrid.“ Tunneb nagu Aadugi viimasel ajal tõsist muret valgustuspetrooleumi pärast. Seetõttu jälgib temagi ajalehtedest elava huviga petrooleumi-laevade liikumist ja sajatab sõjatehnikat,

SPORDIRINGI JUHATUS.

A. Green — juhataja. Õpet. H. Pauskar — vanem. A. Tombak — sekretär. A. Sepp — laekur. U. Kala — liige.

sõnu, milledest mõned on kaaslastegi hulgas läbi lõõnud. Tuntumad moodustised on: punnakil purjed = tuulest paisutatud purjed, moklema = musi andma ehk suudlema, mugima = härdalt embama jne. Evib ka poeedi kalduvusi, mille kaudu püüab kõigile tutvustada eesti keele kõlavust alliteratsioonide ja assonantside puhul. Parim näide selle kohta on esimene salm meeolurikkast värssromaanist „Väike kevadlaul“:

Langeb langsam laia lund, tare tukub talveund,
vana vares väljal vaagub valgel vaibal.
Oskar ehk Ossu on tõusev täht spordi-

kui mõni neist miini otsa tossutanult mai-sele ilmale adjöö ütleb. . .

Leida (noorem) on noor rõõsanäoline naisabiturient. Kirjutamisel näeb ta tulist vaeva käekirjaga, mis ei tahtvat kuidagi tekitada lugejas käekirja muljet, vaid meenutavat selleasemel varese jalajälgi ja tiivaripseid värskel lumel. Iseloomult on lahke, sihikindel ja vähe järeleandev. Evib alati algupäraseid vaateid, mis enamuse vaadetele on risti vastu käivad. Igasuguste vaadete ja ideede püstitamises avaldab suurt aktiivsust ja lõppematut energiat, mida näib tal üleliia olevat. Arvestades tema noorust on see aga an-

destatav, sest igaüks teab omast käest, et . . . Võtab agaralt osa isetegevustööst ja pühendub vabal ajal naisliikumise juhtimisele kooli ringkonnis. Näib miskipärast põlgavat poeglapsi. Viimaste vastu võitlemiseks on rajanud tütarlaste eriringi, kus püüab liikmeile õpetada püssi käsitlemist ja märkilaskmist, et siis oleks naisliikumise kasuks kergem võitu saavutada.

Leida (vanem) on väga hääde perenaiselike kalduvustega, mis avalduvad eriti selgelt klassiõhtutel ja igasugustel koosviibimistel. Tunneb võrdlemisi hästi kokakunsti ja võib seetõttu tulevikus olla teatud isikule selgeks rõõmuks. Oma võimete täiendamiseks võtab järjekindlalt osa kodunduse tunnist. Koolielus on võrdlemisi tagasihoidlik. Ei sega palju õpetajaid ja soovib, et vastutasuks tedagi ei segataks. Lõikab seepärast juba nüüd läikpaberist igasuguseid kleidimoodi. On läbi-läbi reaalse ja kunstniku kalduvustega inimene, kes on hakanud tantsustki lugu pidama.

Tipa ehk Evi on kena sümpaatne roosinuputaoline naisabiturient. On veendunud realist, kes teinud praegusele kohale pääsmiseks läbi igasugused keerulised katsed, mida tavalise inimese pea ei suuda üldse mõista. On sammunud oma eluteed läbi tule ja vee, läbi raskuste ja tormide ning jõudnud paradiislikule kuld-rannale gümnaasiumi 3-da klassi reaalarus, kus on ainsa tütarlapsena kauniks ehteks klassiruumide igavas õhkkonnas. Eraelus on palgata kodukooliõpetaja ehk repetiitor. Meeldivaimat laulu on valmis kuulama päevad läbi söömata ja joomata.

Jambu ehk Leo on ainus abiturient, kes võib oma nimele, mis teinud läbi mitmeid faasid ja parandused, täiel määral uhke olla. Oma ilusa nime eest on tänuulik ühele neegrifilmile, mille peategelane olevat ta ristiisaks. Kehaliselt on hästi arenenud ja on teinud juba nüüd algust väikeste jõunumbritega, sest teab, et väikesest on kerge arendada suurt. Kurdab, et olevat vesise südamega inimene, kelle armsaimaks roaks olevat ühe silmaga šoti hee-

ringas. Pidulikel silmapilkudel tavatseb visata stoikat.

Kaljo tunneb suurepäraselt rüütlikombeid ja on seetõttu sündimisega kahjuks viiesaja aasta võrra hilinenud. Tahab tulevikus saada viiulikunstnikuks ja õppis seepärast juba mõningate aastate eest leiba teenima puusaagimisega, sest teab, et isegi igast heast puusaagijast võib saada viiuldaja.

Ellen on väga korralik tütarlaps. Ta on väga hoolas, väga virk, väga töökas ja väga . . . väga . . . väga . . . Ta ei kasuta kunagi teiste vihikuid, ta ei võta teiste špikreid ega näppa teiste mõtteid, kõik tuleb temalt endalt ja on originaalne. Ta pole nii kergemeelne nagu paljud teised ta kooliõed, kes pole niikaua veel maailmaelu tunda saanud. Ellen ei ärritu tühjast jutest, vaid ta meenutab tuntu valmi ja mõtleb: „Las hauguvad, küll viimaks vaiki jäävad!“ ning elab edasi omade kulude ja kirjadega. Peab enesest lugu, sest käib põhimõtte järel: „Vaata, mina olen mina, olgu teisi või sada!“

Aimar Rootsmann on abiturient kaugeilt randadelt, olles ainuke tõeline meremees hõljuvate sailormänide hulgas. On näinud mere mürisevat massi, lainete laksuvaid lööke, vete visklevaid valle, kuulnud tuulte tuisuvat tuska, tormide formakat tungi, piiskade pilvelist pildu ja laeva laastavaid laineid ning nautinud laevade lustilist lendu, kajaka kriiskavaid karjeid, sinimere suljuvat selga ja päikese palavaid pisteid . . . Meremehejutte alustab tavaliselt sõnadega: „See oli siis, kui sõitsime Danzigist Gdyniasse . . . Aga Gdynia on ilusam kui Danzig . . .“ ja siit läheb jutt juba Shakespeare'ile.

Miku ei hulla ega mölla, ei söima ega kisu, aga missuguse positsiooni ta on saavutanud! Oli kange spordimees, nüüd aga on tõmbunud tagasi, sest teab, et iga pingutus lühendab sekundi võrra elu.

Ants. Ta käed on võimelised rasket püssi toetama ja silm rahulik ning osav saavutama esimesi kohti — seest kullast, päält aga ülehõbetatud piiatseid, peekreid, trehtreid, lompe, lühtreid ja igasugust muud pudi-padi. Ta (vateeritud?)

vest on garneeritud paljude aumärkide ja diplomitega. Et hinges evib põllumehevaimu, tahab tulevikus arstiameti kõrval hakata tegutsema ka karjapidamise- ja -kasvatamisega. Selle edustamiseks püüab juba nüüd metsistunud kärkseid ja köietab neid habemekarva külge. Muide, suvise operatsiooni abil on lõppeks ometi habeme kasvama saanud. Praegu aga nühib veel koolipinki, sokutab teistele nopkasid alla ja vaatab tihti nagu isake Kreutzwaldi pruunjas büstki viinavabriku neljakandilise torni poole ja pomiseb lauluisa eeskujul: „Kaugel näen kodu kasvamas . . .“

Mutt on kah osav laskur, kuigi saab vähem auhindu ja mitte seest kullast ning pealt hõbedatud, vaid seest hõbe ning pealt kullatud esemeid. Eraelus mängib puukaupmeest, kes on oma ostjaskonnale äärmiselt vastutulelik, viib neile puud koju kätte. Et ta aga kartvat hobust, siis ei saa ta siin kasutada rege ega vankrit, vaid suurt kohvrit. On pealaest jalatallani tehniliste kalduvustega abiturient, kes tavatseb enne tunde klassitahvlile oma elumoto üles märkida: „Kui Jumal on loonud . . . . .“, siis loob ta talle ka mollikese.“

Evald on mees, kellele on pööratud nüüd kõigi pilgud. Ta on kõnemees, kes alles mõne aja eest tuli oma võimetega lagedale, esitades tugevasisulisi artikleid. Ta oleks nendega võinud juba ammu esile tulla, aga ta ei tahtnud siis veel teistele häbi teha. Nüüd aga ta tuli, nägi ja võitis nagu kuulus Caesar. Iseloomult on ta tagasihoidlik, see tähendab, et hoiab tagasi, kui aga midagi käsile võtab, siis . . . hoidku teised tagasi. Tulevikus kavatseb Tuddolinna maasoolaks jääda.

Ervin on eriti kursis vedelike ja gaasidega, tasakaalust ja selle rakendamisest tegelikus elus ei tea aga midagi. Kuigi pooldab rohkem purjetamist kuival maal, käis lühemat aega ka merel „kalu söötmas“ ja sõitis korra isegi Domesnäsi tulleboi juurest läbi. Et aga leidis merevee liiga märja ja soolase olevat, pööras mere-

meheelulegi pettunult selja. On nähtavasti muhameedi usku ja teeb Unoga hommikuti muhameedlikke hommikupalvusi. Lemmikujudeks on Richthofen ja Napoleon. Esimene meeldib talle oma vahvuse, teine oma uhke vormi poolest.

Hans on eeskujulik õpilane, kuigi puudub isa-ema järelevalve. Suurteks pühadeks sõidab vanemaid vaatama ja kodustele õdedele-vendadele linnasaia ja kompusid viima. Isetegevustööst võttis aktiivselt osa, kuuludes kooli majandusmeeste — kooperatiivtegelaste hulka. Et oli äärmiselt intelligentne müüja, kes suutis kaubatarvitaja soove lugeda juba silmist, oli võitnud paljudegi tütarlaste poolehoidu, mille tõttu nagu kõneldakse, kooperatiivi läbimüük tõusnud kolmekordseks. Kui midagi ütleb, siis on see sügav tõde. On elumotoks võtnud: „Rääkimine tina, vaikimine kuld.“

Lea on huvitatud igasuguseist kõnekäärudest ning vanusõnust. Teab üht ladinakeelset vanasõna, mis ütleb, et terves kehas terve vaim. Vanasti harrastas lahendada ka ristsõnu, kuid nüüd on sellest loobunud. Et peab lugu kirjandusest ja kirjutamisest ja seepärast on koolis kirjandus-sektsiooni sekretär. Kirjanduslikul alal on viimasel ajal äratanud tähelepanu oma huvitava stiiliga. Väga tabavalt oskab ütelda lohaka „kraatsfussi“ ehk „kraapjala“ puhul: „Kummardab kangelt nagu äsjatärgeldatud triiksärk.“ Teatud tundides piinab ta sõrme alati raske haigus, arvatavasti eliding, mille tõttu ta ei saa sageli rääkida.

Hella on otsustanud peale kooli lõpetamist jääda koju ootama valget laeva. Sellest ootusest on juba nüüd haaratud, nii et ei võta tantsuõhtustki osa, kuigi viimaste suhtes pole tavaliselt sugugi ükskõikne.

Marie on hingepõhjani armunud Kunnda „suslasse“. Teab, et naer on terviseks, ja seepärast tavatseb südamlilikult naerda. On tuntud naissportlane, kes toonud sageli oma klassile võidupunkte. Teab, et pole õige olla leige, vaid kas soe või

külm ja olevat seepärast, nagu kurdetakse, külm ja tavadsevat igat sammu enne kaaluda ja siis alles astuda... Talveööd ja suvevaheajad veedab kodulinnas, kus on ta tähtsamaks tööks Rakvere huvi-

ronglaste ja ühepäevasuvitajate vastuvõtmine ja ärasaatmine. Peale kooli lõpetamist kavatsevat jääda Hella kombel ootama valget laeva.

Seeria on läbi. Algab hüpe ellu...

R. K.

Ihked.

*Põld päikse poole palavama saadab palve,
see linnulauluna jääb helisema taevalael;
on jälle eluks avat teedel läbi lõigat pael,
kõik minevikku karmi jätnud järelvalve.*

*Kui igatühel, külmetand kes terve talve,
on minu südameski juba süttind tael.
Taim olla tahaksin ja üles sirutada kael;
end täita nagu tühjaks ammutatud salve.*

*Nüüd kevadel end lasta süüdata kui tahti,
— eks see kui võtta vastu kaunis kink,
ma elan ainult sellele, ei muuks mul mahti.*

*Ei enam väsimust, ei kutsu puhkamagi pink,
kui välja ihkavates kätes järel annab link
ja kõikjale ning kõigeks ukсед, teed on lahti.*

4. V 1939.

VIRVE METS

Võitlused asumaade pärast.

Kes tänapäeval heidab pilgu Aafrika kaardile, märkab sellel värvilisi laiike. Kaart on muutunud kirjuks. See pole siiski kaardijoonistaja juhuslik fantaasia, vaid need lapid kujutavad suurt ja traagiliste võitluste tulemusi — asumaaid, suurriikide rikkust, au ning uhkust.

Pärast Aafrika avastamist ja uurimist püüdsid riigid ahmitseda sealt endile suurimaid tükke, ning tarvitasid selleks alatumaidki kavalusi ja võtteid. „Võimalikult rohkem maid, sest maa on rikkus ja vägevus“, näis kujunevat riigimees-

te lööklauseks, mille järele nad püüdsid igal võimalusel toimida.

Kuid see ei läinud alati nii libedasti, sest suurriigid hakkasid üksteisele ise takistusi ette veeretama. Vaadati ilmse rahutusega naabri rikkuste ning asumaade suurenemisele. Nii mõnigi kord andsid need põhjusi kokkupõrkeiks, mis aga ei andnud õnneks tagajärgi.

Kuna aga ei soovitud sõda, püüti asumaaid saavutada teisel teel. Kes oli kiirem, sellel õnnestus omandada rohkem ning varsti kujunes võidujooks riikide vahel. Neegreil pol-

nud õieti mingit kaitset valgete pealetungi vastu ja kuigi nad vahel korraldasid vastuhakke, löödi nad alati veriste peadega tagasi. Suurem osa suguharusid alistus vabatahtlikult, andes oma maad ära tühiste ja väärtusetute esemete (klaashelmete, sitsiriide jne.) eest. Nüüd hakati kohe sisse vedama „kaupu“, mille eest saadi neegreilt elevantilud, kulda, eebenipuud jne. Kuid millised olid need „kaubad?“ Nen-

Tuniis algasid lahingud siis, kui prantslased sinna sisse tungisid, nimelt 1881. a.

Sudaanis paistis silma keegi Muhamed Mahmed, kes kuulutas ennast muhameedlaste prohvetiks, nimega Mahdi. Mahdi vallutas terve Sudaani ja alles 1896. aastal suutsid inglise sõjaväed teda võita.

Niigri ja Bagoje ülemjooksudel kestis sõda mandingidega 1882. aastast kuni 1898. aasta lõpuni seega 16

ÕPILASKONNA JUHATUS.

Istuvad: A. Allvee — sekretär; M. Laks — juhataja; Dir. H. Jänes — vanem;
Seisavad: O. Nurk — abilaekur; M. Laks — abisekretär; H. Traks — juhatuselise liige.

de kõige õiglasem koht oleks olnud prügikast, kuid Aafrikas leidsid nad head turgu!

Varsti oli kogu Aafrika pindala jagatud ja kaardil vilksatasid ainult mõnes kohas veel vabad neegriiriigid.

Neegreile aga oli valgete valitsus väga ränk ja peagi hakkasid ilmema mässud. Alguses väikesed, kuid muutusid hiljem üha ulatuslikumaks ning varsti puhkesid suured sõjad.

Alžiiris, mis oli Prantsuse asumaaks, puhkesid rahutused juba 1830. aastal ning alles 1916. aastal suudeti need lõplikult summutada.

aastat. Nende juht Samori, keda hüüti ka „Mustaks Makedoonia Aleksandriks,“ oli osav väejuht. Alles pärast suuri jõupingutusi suudeti purustada ta arvukad sissisalgad.

Sellele järgnesid kohe üle maa arvukad mässud, nagu inglaste sõda matabele suguharudega, mis lõppes selle täieliku hävitamisega aastal 1893. Siis prantslaste kokkupõrge Rabahiga — väikse Bornu maa kuningaga. Prantslased võitsid teda alles 1900. a. Bornu maast lõuna pool. Sangha jõe ääres tõusis ka mäss, kuid see summutati kiiresti, kuna vastuhakkajail polnud sõjariistu ja nad lihtsalt hävitati.

1895. aastal tungis Itaalia kallale Abessiiniale, kuid Itaalia ei suutnud vallutada keisririiki ja sõda lõpetati järgmisel aastal. Nüüd järgnes suur Inglise-Buuri sõda 1899. aastal. Buurid olid hollandi asunikud, kes asutasid oma riigi Vaali jõe kallastele, ning andsid sellele kõlava nime — Transvaal, mis tõlgitult tähendab „sealpool Vaali.“ Buurid panid inglastele 3 aastat vastu, kuigi neil oli ainult 40.000 meest inglaste 200.000 vastu. Sissetungijad kaotasid 30.000 meest Buuride 3000 vastu. Sõda lõppes 1902. aastal pealinna Blümfonteini vallutamise ja läks maksma inglastele 250.000.000 naelsterlingit.

Njassa järve ümbruses tõusis 1905. a. kogu maa saksa kolonisaatorite vastu üles, kuid tagajärjeta. Üle 120.000 neegri suri nälga purustatud külates.

Tripol sai 1912. a. Itaalia asumaa- deks, kes selle võitis türklaste käest.

1920. aastal algas riff-kabiilide mäss Marokkos. Nende juht Abd-el-Kerim viis oma sõjaväe prantslaste ning hispaanlaste tohutu suure väe vastu ja suutis vastu pidada 5 aastat, kuni ta 1926. a. lõplikult võideti.

Igal pool, kus tõusis üles neegrid vastuhakuks, suruti nad veriselt maha, suruti maha neid, kes püüdsid vabastada endid, kes püüdsid kustutada maha neid värvilisi laiike maakaardilt ja tahtsid jälle vabu riike. Ja nii tapeti sadu tuhandeid neegreid, nende veri niisutas Aafrika kuiva pinda, sest juba keskajal kuulutasid mungad: „Jumal valas oma viha neegrite peale, muutes nad mustaks, kuna ta ei armastanud neid.“

Aineil H. ABEL

Tõde.

*Ei nooruses ma uskund, et ka tõsiselt võib öelda valet,
Sa pööra teine, kui sind lüüaks vastu ühte palet
— nii oli kirjutatud ammu suures raamatus,
jäi püsima see minu lapsehinges saamatus.
Kuis ärevuses esmakordselt süda mul siis tagus,
kui tundsin, et kõik polnud endisena magus,
ja tihti nutsin nagu olles suures ohus,
sest hirmsam polnud miski muu kui ülekohus.
Kuid pikkamööda tunne mulgi tinasemaks tardus,
kui nägin, et ei võõram elus muu kui hardus.
Nüüd kadund palju ilusat, mis enne oli vandes,
— ma sama õnnis olen võttes nagu andes.*

26. VII 39.

VIRVE METS

Napoli zooloogia-jaama akvaarium.

Olin varemgi kuulnud Napoli maailma-kuulsast Zooloogiajaamast, sellepärast oli mul Napolis esimesi käike sellesse vaatamisväärsesse asutusse. Eriti huvitas mind sääl akvaarium. Ootused ei petnud mind, akvaarium pakkus rohkem kui teadsin oodata ja käik sinna kujunes üheks huvitavamaks kogu Itaalia reisi kestes: huvitavamaks kui mitmed kunstimuuseumid, mille poolest Itaalia on nii rikas. Zooloogiajaama peetakse ülal vaatlejailt kogutud rahadega, sellepärast on sissepääs akvaariumi kaunis kallis.

Zooloogiajaama hoone on suur kahekordne ehitus Napoli pargis. Alumisel korral ühes otsas asub akvaarium ja teises Zooloogia-muuseum mitmesuguste mereloomade ja kaladega, kuid akvaariumi kõrval pakkus see vähe huvi. Maja teisel korral asuvad igasuguste uurimisiistadega varustatud laboratooriumid, kus looduseuurijad oma uurimistöid saavad teha.

Peatun akvaariumi juures. See on suur, hämar, ilma akendeta ruum, mille seintes asuvad suured veebasseinid. Nende pikkus näib olevat silmamõõdu järele 2—4, laius 1—2, ja kõrgus kuni 2 meetrit. Valgus langeb neisse ainult ülalt, selle tõttu on imehästi näha, mis akvaariumis sünnib. Läbi vee tungib veidi valgust ka ruumi, seda hämaralt valgustades. Osa väiksemaid akvaariume asub keset ruumi ja neid valgustatakse elektriga. Vesi on basseinides klaasselge ja ei sega vaatlemist. Akvaariumide põhjad on nii korraldatud, et nad meenutavad merepõhja, ja loomad ning kalad elavad enam-vähem loomulikkudes tingimustes. Neis akvaariumides ei ole läbi viidud loomade süstemaatilist jaotust, vaid loomad on selle järele paigutatud, kuidas nad oma eluviisi järele paremini sobivad. Ühtekokku on sääl 26 suurt akvaariumi mitmesaja merelooma ning kala liigiga. Nimetaksin siinkohal neist vaid tähtsamaid, et anda väike ülevaade, mida akvaariumid sisaldavad.

1. akvaarium sisaldab okasnahkseid.

Aeglaselt ronivad mööda basseini põhja ja klaasseinu okkalised merisiilikud ja viieharulised meritähed, pikkade kiirharudega madutähed, kurgikujulised meripurad ning akvaariumi põhja kinnituvad pika varre abil karikakujulised meriliiliad.

2. akvaariumis elavad merekalad Box ja Oblata, kellele ei ole veel loodud eestikeelseid nimesid. Akvaariumi juhised selgub, et neil on maitsev liha ja et neid seetõttu võib leida rohkesti Napoli kalaturul.

3. akvaarium on asukohaks limustele. Basseinis ujuvad vilkalt suuresilmalised kalmaarid ning akvaariumi põhjas roovavad mitmesugused merefoed ja karbid suurepäraste värviliste kodadega, mida sageli tarvitatakse ehteasjadeks.

4. akvaariumi põhjas näeme toru-usse lubjast kodades ja kõrgemal ujub paar musta mungakala.

5. akvaarium on üks suuremaid, milles umbes kümme liiki merekalu, kellest mõned on huvitavad oma kuju ja kireva värvi poolest.

6. ja 7. akvaariumis elavad suured merevähjad. Majesteetlikus rahus liigub mööda põhja homaar oma hiiglasõrgu kaitsevalmis hoides. Veidi elavamalt askeldavad langustid oma pikki antenni vibutades. Teisi väiksemaid vähjaliike ei pane suuremate kõrval enam tähelegi.

8. ja 9. akvaarium on suurepäraste korallidega ja mereroosidega. Korallidest näeme seal ilusaid ruugevärvilisi tähtkoralle, põõsakujulisi punaseid vääriskoralle, haruldasi meresulgi jt. Nende vahel ujuvad mitmesugused kalad, kelle välimus ja värskus on kooskõlas korallidega.

10. akvaarium on kõige suurem. Siin asuvad ka suuremad kalad, nagu meetri-pikkused koerhaid (*Scyllium catulus*), siis hiigelahvenlased ning mereangerjad. Akvaariumi põhjas laisklevad laiaumelised meri-inglid (*Squatina angelus*). Samas näeme ka merikuradit ehk õngitsejat, kelle seljauimede luuniitidest mõned asu-

vad pealael. Üks neist niitidest sarnaneb õngega ja hõljub vee liikumisel sinna-fänna, ligi meelitades mööduvaid kalu.

10-ndasse akvaariumisse on eraldatud elekterrailased (Torpedinidae). Need on varustatud elektrielunditega, mille puudutamine võib rabada jalust ka inimese. Neid elundeid kasutavad elekterrailased nii endakaitseks kui ka saagi surmamiseks. Sama akvaariumi põhjamudasse peidavad end arenemisloolt tähtsad süstikalad.

11.—14. akv. asuvad mereangerjad, murräänid, raikalad ja paljud teised kujult ning värvuselt haruldased kalad.

15. akv. näeme tindikal (Sepia) ja oktopusi, kes on osanud end muuta nii liivavärvilisteks, et alles hoolsal vaatlemisel neid märkame.

16.—19. akt. on paigutatud veel mitmesuguseid merekalu, kes tähtsad kas majanduslikult või bioloogiliselt.

20. akv. köidavad fähelepanu meduusid ja sifonofoorid. Õrnad kui udu ja läbipaistvad kui klaas, hõljuvad need haprad olevused vee pinnal. Ei aima, et neis võivad peituda valusad kõrverakud.

21. akt. esinevad jälle korallid, nagu meresulg, mustkorall, vääriskorall jt. Siit leiame ka tuntud pesukäsna.

22. ja 23. akv. on mõned rõngasussid, austrid, merevähjad — peaaesjalikult laiakereliste krabide liigid. Silma puutub ka erakvähk oma teokarbiga, millele on paigutatud meriroosid; siis garneelid, keda paljude akvaariumi-loomade toitmiseks tarvitatakse, riitsikvähk jt.

24. akv. asuvad kalad, kes on end peitnud kas liiva sisse või liiva peale, nagu koleda välimusega kala Uranoscopus, kellel silmad on pealael, ebasümmeetriline kammeljas, lame merikeel jt.

25. akv. asub merinõel ja merihobu. Viimane on huvitav oma kujult. Tema peal on sarnasust hobuse peaga ja tema keha katavad ogadeks pikenenud luukilbid. Värvuselt ja osalt ka vormilt sarnaneb ta veetaimedega, mille hulgas teda raske leida. Omapärane on ka tema perekonnaelu. Nimelt peidab isaloom ema-

looma munetud munad oma kõhu all olevasse kotti, kuni neist maimud arenevad.

26. akv. on mitmesuguseid väikesi merekalu, kes oma eredate värvidega köidavad hetkeks meie fähelepanu.

Kõik akvaariumis leiduvad olevused on pärit Napoli lahest, mis on kuulus oma rikkaliku fauna ja floora poolest. Sellepärast on ka Napoli akvaarium mitmekesisem ja haruldasem Euroopas. Kahjuks ei saa akv. mahutada suuremaid loomi nagu delfiine ja inimhaid jne. Ka ei ole akvaariumis niisuguseid ohjeldamatuid loomi nagu pääsukalad, kes varsti end surnuks leidaksid vastu akvaariumi klaaseinu.

Akvaariumi loomade ja kalade toitmiseks tarvitatakse väga mitmesugust toitu. Paljud kalad söövad garneele ja sardiine, teistele jälle maitsevad rohkem austrid ja muud karploomad. Taimetoitlasi rahuldatakse salatiga ja mitmesuguste meretaimedega. Mõned loomad ei vaja üldse kunstlikku toitmist, vaid tuhnevad ise mudas ja püüavad mikro-organisme, missuguseid leidub ikka merevees suuremal hulgal.

Akvaariumi varustatakse alati värsket veega. Vesi tuuakse Napoli lahesi, kuid mitte kalda lähedalt, kus rohkem mustust, vaid kaugemalt merelt. Vesi lastakse veel mõnda aega seista, et muda põhja valguks. Siis juhatakse vesi peenete jugadena läbi õhu, et temas rohkem hapnikku lahustuks ja nüüd alles lastakse vesi akvaariumidesse. Pumbad töötavad nii ööd kui päevad, et akv. värsket veega varustada.

Suuremaid raskusi teeb vee temperatuuri reguleerimine. Temperatuuri suhtes on Napoli lahe loomastik üsna hellitatud. Kui talvel õhu t⁰ 0 kraadile langeb, siis on vees ikka veel 12,5⁰ sooja, ja kui suvel õhu temperatuur üle 30 kraadi tõuseb, siis laskuvad veeloomad mõne meetri veepinnast sügavamale ja on palavuse piinast päästetud. Mitte ainult Napoli lahe, vaid terve Vahemere vee temperatuur kõigub + 13⁰ ja + 27⁰ vahel. 500 meetri sügavuses kaob temperatuuri kõikumine fäiesti ja seal püsib vee temp.

alati + 13⁰ Celsiuse järele. Sellele ühila-
 lasele temperatuurile on kohanenud Va-
 hemere loomad. Juba väiksemad kõrval-
 kaldumised harilikust temperatuurist või-
 vad neile saada surmavaks. Nii suri 1905.

a. talvel külma tõttu palju kalu ja feisi
 loomi. Suvisest liigkuumusest akvaariu-
 mis saadakse üle sel teel, et vett jahuta-
 takse pumpade abil. Talvel tuleb aga
 vett soojendada, et loomad ei külmuks.

J. ERM.

Valulaps III R.

Istuvad vasakult: L. Kuningas, E. Tiivas, E. Kägu (klassivanema abi), õp. S. Talmre (klassijuhataja),
 V. Kirves (klassivanem), A. Normak, M. Sepp. Seisavad: I rida: J. Esberg, A. Leetmaa, A. Kiige-
 mägi, E. Kustin, E. Vilks, E. Nei. A. Voola, L. Rooleht, U. Reima. II rida: E. Rosenbaum, H.
 Kalda, O. Maidra, E. Riisalu, V. Lamm, K. Lakk, V. Teinveid, F. Redlich, A. Timoleon. E. Kuusk,
 III rida: A. Kaav, V. Vrooman, E. Kadaja, V. Valk, M. Laks, L. Roosma. IV rida: P. Saaren,
 V. Länts, A. Luik, J. Kaseväli, O. Adler (laekur), A. Aadna, E. Tarten, A. Prokk, H. Kübar.
 Pildilt puuduvad: E. Vall, E. Valgelinn.

III R, meie kooli ajaloo III lend.
 Tema asukohaks on 3. kord meie
 vägevas ja massiivses koolihoones.

Aadna, Alfred on meie kooli puhk-
 pillideorkestri dirigent — mõnikord.
 Ometi üks õnnelik, kelle rohke kasv
 pole mõistusele kahjulikult mõju-
 nud.

Adler, Ott. Üks tubli majandus-
 mees. Aga tema aktiiva ja passiva
 suhetest ajalugu vaikib.

Esberg, Juks. Tõmbab oma 8000
 cm³ rinnaõõne „luhti“ täis ja mõt-
 leb, millal pääseb siit „hädarust“
 kaugetele randadele.

Kaav, Hans. Õppimine — ? Omab
 mõisasüdame, millele otsib teovõim-
 sat perenaist.

Ka-da-ja! Nelja veerandi hinded
 annavad kokku standardtunnistuse.
 Ja-ja-ja!

Kalda, Heino. Tulevikuunistuseks
 on kanda ohvitserimundrit. Kuid
 eks ta ise tea paremini, mis ta teeb,
 ei maksa meil tema eest hoolt
 kanda.

Kaseväli, Ilmar. Tema kohta pole
 midagi öelda. Igapidi viiks ja viisa-
 kas poisslaps.

Kiigemägi, Aino. Omab heleda

inglihääle ja laulab laulu laulu pääle.

Kirves Volti. Vaga vesi, sügav põhi. Meenutagem meie klassiõhtut ja . . .

Kuningas, Leonore. Elas möödunud sügisel läbi suuri pettumusi. Jah, üks esimesed kümme aastat ole ikka rasked!

Kustin, Ella. Magda truualamlik pinginaaber. Pole oma tulevikukavatsusi avaldanud, vast hakkab ehk kosilasi ootama oma Rägavere tallu.

Kuusk, Edgar. Tõukab kuuli ja teeb ka muud sporti. Annab maadelda nende neljade ja viitega!

Kägu, Hellen. Meie abiklassivanim. Tüdruk, kelle kõva käsi kutsub kõiki korrale, — isegi Aadna langeb põlvili tema ees!

Kübar, Herbert. Meie väikene „Küps.“ Ta ei tee endast suurt numbrit, kuid suudab siiski sammu pidada teiste kaaslastega.

Laks, Meinhard. Meie lootustandvamaid noorluuletajaid. Kuid on kahjuks oma saavutatud loorbritele puhkama jäänud oma erialas — õppimises.

Lammas, Vambola. Teeb suuri edusamme korvpallis. Kuid on vist ühelt gümnaasiumi esindajalt „sule saanud.“ Kahju!

Leetmaa, Agnes. Mõtõlda: ei ole kedägist ütõlda!

Lokk, Karla. Mees Port-Kundast, kes varsti peab sõdurilaulu laulma hakkama, nagu näit.: „Siis kuvaks jäid mu vanemad, kui läksin soldatiks.“

Luik, August. Soetas sügisel endale uue jalgratta, millele aga poisid kohe oma „mälestusmärgid“ külge jätsid. Muidu muhe mees.

Länts, Viktor. Ei muutu teistele elukardetavaks. Kui pea kuumaks läheb, siis lugupeetud ajalooõpetaja lubab teda minna seinä äärde „pead jahutama.“

Maidra, Oss. Olge hääks! Noor-

sand, kes oma juuksed usuõpetuse pärast halliks laseb minna.

Nei, Ella. Jajah! Olid ajad . . .

Normak, Aino. Klassi kriitik ja kõnemees. Nelja aasta pärast läisväärtuslik maasool!

Prok, Artur. Rahvavalgustaja poeg. Olevat kirikukirjades ühe k-ga, kuid hr. direktor soovitas kahe k-ga kirjutada. Muidu nagu iga teinegi inimene.

Redlich, Prits. Eestikeelses tõlkes „aus.“ Võiks oma nime eestistamise pääle mõelda.

Reima, Uldi. On küll Kunda mees, kuid elab siiski Rakveres, sest ta ei jõuaks ju kunagi õigeaks ajaks rongile. Elaelus pitsimees.

Riisalu, Enn. Kadrina kantsi tugevam tala. Suure suuga ja kerge sullega — seepärast siis ka eesti keel 5.

Rooleht, Linda. Tantsukursuste läbitegemine on temale kindlasti suureks kasuks tulevikus.

Roosma, Lembit. Vaikne, enesesse süvenenud noour, kes pole ühelegi oma klassikaaslastest aru annud oma tulevikust.

Rosenbaum, Erich. Pole senini veel suutnud lahkuda „sakste vanast.“ Seepärast on tal suuri raskusi oma emakeelega.

Saaren, Paul. Kadrina kantsi üks alustaladest. Oleleb oma tugevama venna Riisalu abiventilina.

Sepp, Magda. On isegi niikaugele jõudnud, et oskab meie majandusemehi äratada.

Tartu, Enn. Ootab koorejaama rahasid, mille pääle vastatakse: „Ah, Tarto, jätke! Küll vend laenab!“

Teinfeldt, Vello. Tänu oma tarkadele naabritele, on ta suutnud enda ümber luua hea ja vallutamatu kaitsepositsiooni.

Tiivas, Ester. Kõrge lennuga tütarlaps. Suur koduarmastaja. Viibib säääl sageli rohkem kui kõrgemalt poolt lubatud.

Timoleon, Aksel. Kurjad keeled räägivad, et ta on oma sagdate

„Kanossa teekondadega“ ustealuse parketi auklikuks kulutanud.

Valgelinn, Erich, alias „Päädu.“ Leidis oma „elurõõmu“ ühest kõrgemast koolist.

Valk, Viktor. Varemalt „piinas“ mõnda elusolevust, kuid lohutuseks ei jäänud üle muud, kui hakata klarnetti „piinama.“

Vall, Endel. Pisikene, aga terane. Kiituskiri saksa keeles ei oleks tema „seisuse juures“ haruldane!

Vilk, Ellen. Tütarlaps, keda saadab kooliteel õnn. Mõne arvates uhke.

Voola, Astrid. „Sinu silmad on nii sügavad kui Volga!“ nii arvas üks tütarlaps ilma kadeduseta.

Vrooman, Valdek. Klassi muiskaalsemaid mehi. Suurimaks unistuseks oli omada akordioni. Kuid uuemaid uudiseid me keegi temast ei tea.

Halloo! Siin III R! Lõpetame oma tänavuse reportaaži! Mida järgmises reportaažis kuulda saame, seda praegu ei tea. Eks viie aasta pärast näe, mis sellest asjast välja on tulnud.

Nägemiseni!

E. K.

Tutvumisringkäik *V*^{pros.}

Juba vanasõna ütleb, et heal lapsel on mitu nime. Mitu nime on *V*-prol küll, aga kas ta „hea laps“ ka on, see kuulub küsimusmärgi alla. Igatahes tooniandvam kiht koolis nimetab teda küll Kolgataks ja muude sellelaadiliste meelitusnimedega. Võõras, kes juhtub kogemata peale kella kõlisemist ja enne õpetaja klassiilmumist *V*-pro ligidale sattuma, arvab kindlasti, et ta on vähemalt põrgu väravate ette sattunud. Kuid mis nüüd sellest rääkida, see kõik on niikui nii kooli paturegistris ülal, algame parem nende sõjategelaste eneste kirjeldamisega.

Bel Ami ehk *Eivoo* on klassi elav rahakassa ja poodnik. Pikk ja igapidi sikk. Elab venna ülemvalitsuse all.

Erich, alias *Pudilov*, on võtnud eluülesandeks kõikide õppetükkide sõnasõnalt pähetuupimise. Vastamise juures võib teda võrrelda üleskeeratud äratuskellaga ja klassis nähakse suurt vaeva raamatus järjehoidmisega.

„Iluisutaja“ *Tuju* on muidu päris terane pois, ainult vaatamata lapsekingadest väljajõudmisele on tal siiski säilinud „tiiskantlik“ noot, millesse kostab vahel ka mehelikke hääli, mis nooruki õnnetundes roosatama sunnib. Ka parkafilövi

kuulsus kaunistab oreoolina ta eneseuhkust. Käed pastorlikult rinnal risti, kuigi endal usuõpetus on ainult kolm.

Hans on klassi blondingel ja tõestab oma põhjamaist päritolu sellega, et armastab oktoobrikuus 5 tundi järjest basseinis istuda.

Aleel Karel terroriseerib oma vaest pinginaabrit *Heinot*, kuid ega seda maksa talle pahaks panna, see kõik käib ainult treeningu mõttes. Näitab end äripäeviti kooli pool kandis ainult siis, kui kõik on korralikult õpitud.

Tütarlapselik ja õrn lapsuke *Uno* kahtseb, et pole tüdrukuna sündinud, ja tunneb märgatavasti suurt lõbu valesti etteütlemisest.

Helje on sportlik ja sõjakas tütarlaps. Ta sõjakus väljendub huvitundmises laskeasjanduse vastu: ise räägib, kuigi selles annab kõvasti kahelda, et varsti olevat püssi ehitus selge.

Joosep ostis endale ühe sakste vana „poodniku“ ja hakkas kirglikuks jahimeheks. Kavatses vist varsti hakata lääne poole rändama, sest vaatamata õpetaja poolt osutatud madalale tunnusiusele saksa keeles, on ta siiski koondanud kogu oma oskuse lauluks, mis kõlab järgmiselt:

„Alle Katsen springen
unt vöögel singen.
Hrүүлing iss jekommen.“

Laine I kavatseb gümnaasiumimineku asemel astuda perekonnaseisuametniku effe. Tema naiseliku välimuse järgi otsustades ei või arvatagi, et ta varjab endas tugevat ja võimsat häälematerjali.

Ninni on elukutseline klaverimängija. Katsub õpetajaile kõiki asju vastupidiselt selgeks teha ja kui see ei õnnestu, siis raputab lootusetult pead.

näib, nagu oleks moelehest välja astunud.

Heino. Hoolas poiss, ainult mitmesugused põhjused ei võimalda alati õigeks ajaks kooliilmumist, sellepärast peab tihti hilinemise vältimiseks autot kasutama. Sellele vaatamata saab puudumises ja hilinemises kindlasti esikoha. Igasuguste völgade katteks annab majakraami panti.

Helja on igapidi mõõdukas tütarlaps. Peab lugu „austeueri“ tegemisest. Völv väike kaunitar.

Vasakult I rida: A. Traks, V. Sepp, E. Allvee (laekur, klassi esindaia), pr L. Golubev (klassijuhataja), A. Prost (klassivanem), K. Väli, M. Miller. II riida: E. Saukas, V. Raudsepp, A. Sepper, H. Karp, H. Leuska, T. Kurtna, H. Klaus, A. Luigas, S. Tobias, H. Lemeti. III rida: M. Valdre, M. Saar, L. Klammer, E. Soone, J. Uiibo (klassi esinda a), H. Salajõe, F. Rääbus, L. Vilu. IV rida: H. Möllits, E. Saaren, G. Rõks, Ü. Vilipus, U. Kari, H. Johanson, K. Vaikla, K. Kaarli. V rida: V. Neemoja, P. Ney, M. Kärmik, A. Haus, E. Kelk, E. Danilson.

Taara omab nähtavasti liiga sooja südame, sest katsub seda suu kaudu jahutada. Hoolitseb selle eest, et tahvel seinapealt maha ei kukuks.

Mahni. Üleajateenija. Kõrgemad võimud tahavad vägisi piibumeheks tembeldada, aga Mahni vaeneke pole piipu uneski näinud. Kui vastama läheb, siis

Leeni. Üks neist kahtlastest isikutest, kellel pikad juuksed veel alles on jäänud suurel poisipeade harrastamise ajajärgul.

Nunu. Klassi kõige väiksema ihukavuga tegelane, aga ähvardab kujuneda priimuseks. Tahab siva vastamise hirmust lahti saada, sellepärast on tal väga karmed jalad. Kinganumber 23.

Jänesson tudeerib seda kursusi kindluse mõttes veel teistkordselt. Üldtuntud oma ilusate silmade, kõiki haarava tantsu ja kütkestava hääle poolest. Teab, millal kuu paistab.

Nämmu. Põhjamaade parim poeg. Juubilar läbi aasta. Mängib hasartmänge ja klaverit (omal viisil). Lahendab iistsõnu. Elisabethi profiiliga noorhärna.

Paul on viimasel ajal hakanud tuupijaks. Kõva maa- ja usuteadlane. Ostis endale hõbekarva liurauad. Nende abil treenib jääl tütarlapsi ja tunneb ennast sellejuures hästi. See tunne püsib aga ka teiste seltsiliste hulgas viibides.

Aime, „kõikteadja“ tütarlaps. Tuntud tegelinski ringides ja klassis. Temas peitub palju näitlejaandeid, kuid teised ei suuda kahjuks sellest hästi aru saada, kuna pole lavastatud veel sellist näidendit, kus ta oleks võinud oma võimeid täiel määral rakendada.

Vilma on nooruse poolest teine tütarlaps klassis. Valab oma õnnetuse muusikasse ja virutab jääl graatsilisi poognaid.

Gudi ehk Kõks näeb hirmsat vaeva oma kontide kooshoidmisega ja habeme mahaajamisega. On klassi parim korvikütt, kui arvata välja tantsusaalid.

Nandu on igal alal meister, olgu siis jääl, vees või lumes. Õpperaamatute verivaenlaseks teda pidada ei saa ja noormeeste kohta oma arvamist pole avaldanud.

Rita on muidu täitsa hea laps, ainult . . . Pea oli nähtavasti suurest ajalootarkusest raskeks muutunud, sellepärast siis lõikaski kogu klassi suureks kurvastuseks oma juuksed lühikeseks.

Väikepoja Erni ajab nii tarka juttu, et vahest isegi aru ei saa, teistest rääkimata. Kannatab ülekohtuselt koduse naispere terroriseerimise all. Kuid nüüd on ta kannatajapäevad lõppenud: laskis püsti asendist 46 silma ja sai selle eest riigikaitselise õpetuse nelja.

Helmi õhetab tahvli ees kui vast-puhkenud roos ja räägib häbeliku häälega. Pidudel selle vastu näitab end aga aktiivsemast küljest, sest kulutab hirmsa

ägedusega oma kingataldu vastu tantsupõrandat.

Kaks patsikest ja punasuu, need kellele ma olen truu. See on meie Emmikone, kes vihmase ilmaga katsub ninaga pilvi segamini lüüa. Naeratab ainult siis, kui on juttu võimlemisest või balletist, kuigi meespere nendib, et vihase näoga olevat ta hulga kenam.

Meie klassi populaarseim kuju on Viiu. Kuigi istub otse õpetaja laua vastas, pole ta siiski sattunud nende kurja mõju alla, sest seal, kus üritatakse mõnd vempu või viisist möödalaulmist, on Viiu ikka esimene tegelane.

Aino. Koolis vaikne ja tagasihoidlik tütarlaps. Väljaspool kooli armastab „looritatud daami“ mängida. Saab kõrgemate võimudega hästi läbi ja eelistab mootorsporti muule spordile.

Enne naeratab omaarust kelmikalt igasuguste õnnestunud ja ebaõnnestunud vastuste peale. Omab kõva ja krõbeda hääle ja ärritub kergesti, kahjustades mõnikord lähemalitsuvate kaasõpilaste ferivist.

Pets. Otsib tõde. Mitmekülgne sportlane. Mängib koronati ja käib tihti jahil. On haruldane eksemplar poisteväe hulgas, sest suhtub sügava põlgusega igasugustesse hasartmängudesse.

Salme on vaikne tütarlaps viimastest pinkidest. Käib igapäev kaks tundi suusatamas. Muu aja aga pühendab viite tootmisele.

Eksklassivanem ja maateadlane Ants omab perenaise kalduvusi. Lennutab pühapäeviti lennukeid ja äripäeviti vaevleb toidumürgitustes. On oma korteri- ja pinginaabri erilise järelevalve all, eriti öisel ajal.

Meie võluv kaunitar Jutta armastab loodust kuuvalgeil ööl ja igal aastaajal. Puhkab autoriteetsemate isikute arvates loorberitel ja sammub tantsides läbi elu.

Muusikamees Karl Evald sai hiljuti leerist lahti ja kuuldavasti kavatsevat oma eluülesandeks võtta Eestile väarikate kodanikkude kasvatamise. Tore poiss, omab kadestamisväärseid kuldpruune lok-

ke, kuid punastamise võiks ta siiski tütarlaste ametiks jätta.

Mairest võiks veel pikapeale ideaalne koolilaps saada, kui ta kõigi nende õpetuste järgi, mis talle meespere poolt ohtrasti jagatakse, toimiks. Tõestab veelkord seda elulist teoreemi, et vastandid harmoneeruvad.

Väike Villi möllab elektriga ja sööb palju, aga kuigi räägitakse, et mõlemad olevat jõuduandvad tegurid, pole seda Villi juures veel märgata.

Pikk ja sale tütarlaps Laine räägib energilisel toonil õpetajatega ja need näeksid meelsamini, et ta oma häält paari tooni võrra alandaks. Üldse on Lainel toonidega palju tegemist, sest ta on ka kirglik klaverimängija.

Klassi pikim tütarlaps Karin on veendunud ristsõnamõistatuste lahendaja ja koostaja. Koostamise eest nõuab ta äripäevadel 1 ja pühapäevadel 3 senti. Annab kahelda, kas ta sellest ka kasu saab, sest ta jagab ohtral käel auhindadeks lauapabereid ja iridinoidsulgi.

Uustulnuk Asta ei tea palju rääkida, kuid niipalju võib siiski öelda, et ta on päris ruttu kohanenud meie klassi närvesöövas õhkkonnas ja et ta aitab päris tõhusasti kaasa selle veelgi hullemaks muutmisel. Muuseas inglise keele tunnis võib julgesti tema peale lootma jääda.

Sellega siis oleksimegi lõpul oma klassi tutvustamisega. Praeguste lootuste järgi tahaksime küll peaaegu kõik kooliteed ühiselt edasi sammuda, kuid eks näe, mis tulevik ja kevadised eksamid toovad.

Klassiõhtu.

Kui on esimesi tundemärke kevade lähenemisest, soovib V-Pro jällegi klassiõhtut. Klassijuhataja tunnis pannakse asi hääletusele ja kohe on kuulda: „Täna, nähtav enamust!“ Vastu on üks hää, sest „ega ilma söömata kolme tundi ei ole ikka küll!“

Lauapäeval on osa nähtavast enamusest nagu tujust ära, uidatakse käed selja taga ja vaadatakse tühja kohta, kuid siiski mõnikord naeratades ei kellelegi.

Pühapäeval, natuke enne algust, ruttavad tegelased korraldama. Teised, kes eelmisel klassiõhtul juhtival kohal olnud, lähevad „linna peale“. Vastu tulevad härrad, vist tegelased, et nii varased. — „Noh, läh'me!“ mühatavad ja näitavad küünarnukiga lossi poole. „Jah, kuid praegu veel mitte,“ kostab vastus ja tagasi vaatamata sibatakse ümber nurga. Vastu tuleb kaks keskmist lõbusatujuliselt naerdes, aga ettevaatlikult kõndides, et nii väga ei pritseldaks — kevadel ju seda vett ja muda.

Koolimajja jõutakse kole vara. Koos on ainult väiksemad (mitte väiksed) ja üks suur, kes kingadega klobistab, iga kahe ja poole sammu järele libisedes. Väiksemad mängivad matsu ja jooksevad ümber postide. Suured istuvad mugavalt korvtoolides.

Koridori viimase akna ääres seisab üks keskmistest, vaadates ei kuhugi ja mõeldes ei kellelegi. Ümber nurga näeb ta tulevat ühte suurt ja ühte väikest, väike pool joostes ees, suur pool kõndides kannul; kaovad tagantukse kaudu. Paljud tulevad, kuid ikka ühekaupa, sest pole ju kombeks tagasi vahtida ja ei tea ju, kes just taga tuleb ja kas just „tema“ on.

Mitmed saabunuist avaldavad tungivalt soovi peoruumi sisse saada ja ise endale parim lauanaaber välja valida, kuid klassi administratsioon juba seda ei luba; võib ju jälle juhtuda, et mõõduandvaks jäävad kaks või isegi kolm tüdrukute kuusnurka. Viis sekundit peale kuut ilmub klassijuhataja ja ko-

he teeb klassivanem ettepaneku lauda istuda. Algab otsimine, sest pole aimugi, kus lauaotsas või küljel sa istud oma poisikesega. Endale koha leidnud, ollakse lõpmatu rõõmsad, eriti lauanaabrite üle, sest kas oled sa igast ilmakaarest neidude ringis või vastupidi.

Ettekandeid on neto kolmveerand tundi, mõnikord läheb veerand tundi vähem,

Peale söömingut algab see peaosaklassiõhtust. Mängitakse ka pere-meest ja tantsitakse vanu, kuid ka moodsaid tantse, mis enam ei kujune soolotantsudeks. Tantsijaid on

klassis 99%. Tantsivad suured suurtega, keskmised keskmistega ja väiksemad omavahel, kuid vahest on selles asjas lausa segadus, nii võib leida kõige suuremat ka kõige väiksemat „piinamas“. Vahest leitakse veel tantsu ajal „söömist“, siis on — kes ees, see mees.

Peale tantsu on koristamine. Poised küürivad sööginõusid — kuid siiski ainult üks neistsinastest — ja tüdrukud veavad mööblit kohale. Suurem osa „ujub“ eemale, kes Vallimäele, kes niisamuti — ei kuhugi. „Lõpp hea, siis kõik hea,“ on mõnegi hüüdlauseks.

M. VALDRE

Tares.

Kirjandivõistlusel keskkoolirühmas
auhinnatud luuletusi.

*Kuldkõrsi sadu ripnes partelt alla,
taat habemik sääl koldes hoidis tuld.
Suits kiskus pisaraid mu silmist valla
ja tulelõõmas säras kõrtel kuld.*

*„Taat, jutusta mull' muistset juttu, seda,
mis tulepaistel tihti räägid sa!“*

Nii tares olles ikka palun teda.

„Taat vana habemik, miks sa ei jutusta!“

*Ja suits nii pehmelt siia-sinna kiikus
ning kaugeid nurki varjas hämarus.*

Mu mõte hääletuna ringi liikus.

Taat kõneks kohendas end ahju suus.

Nii tasast juttu habemik sääl ajas

ja kõnehoos siis paisus vana rind.

Ta hääli nii pehmelt tarest vastu kajas

ja nõiduslikult võlus kuulma mind.

Ta rääkis oma kaugeist noorusajust,

ja sellest, kuidas mitmes sõjas käind.

Ning orjusaja raskeist aastasajust

ja hädadest, mis seegi tare näind.

Veel kaua vaat'sin küdevasse ahju,

mind võlus taadi mahe muistne jutt.

— On ajad möödunud, neist tunnen kahju,

neid mäletades tungib kurku nutt.

Kuldkõrsi sadu ripnes partelt alla.

Taat habemik kord koldes hoidis tuld.

Suits kiskus pisaraid mu silmist valla

ja tulelõõmas säras kõrtel kuld . . .

M. LAKS

Kooli elust.

Kolmapäeval, 31. I pidas Rakvere Gümnaasiumi ja Keskkoolide kooperatiiv peakoosoleku. Koosolekul valiti uus juhatus. Uueks esimeheks sai A. Vendsalu, sekretäriks Kägu, laekuriks Traks, ärijuhiks Allvee (jun.) ja raamatupidajaks Kadaja (sen.). Kooperatiivi holdajaks on hr. Virks ja vanemaks pr. Golubev.

MEISTRID SELGUVALD.

Gümnaasiumis korraldatud käsipalli esivõistlustel selgus 5.—9. II kaks meistrit. Võrkpallis kohtusid reaalkooli meistri nimele II ja III klass, kus meistriks tuli II klass tagajärjega 2:0 (15:13; 15:5). Teine klass mängis vähendatud koosseisus. Korvpallis toimus meistermatš progümnaasiumi V ja IV klassi vahel. Progümna. meistriks tuli V klass, kes võitis IV tagajärjega 26:7 (14:3; 26:7). Varem selgus reaalkooli korvpallimeister — II kl., kes võitis III tagajärjega 19:7 (5:3; 11:5; 11:7; 19:7).

KONTSERTPIDU.

Laupäeval, 9. märtsil s. a. algusega kell 18.30 korraldas Gümnaasiumi ja Keskkoolide lastevanemate komitee koolipeo. Peo kontsertosa oli mitmekesine ja rikkalik. Nii esines kooli sümbooniaorkester ja segakoor õp. J. Paku juhatusel. Esmakordselt esines ka

kooli noorematest õpilastest koosnev mandoliini-orkester. Külalisena esines viiulikunstnik Hubert Aunere Tallinnast ja soololauludega pr. Ancker ja õpilased. Peo puhastulu läheb kooli kehvemate õpilaste toetamiseks.

NATURALISTIDEL OLI HUVIÕHTU.

Laupäeval, 23. III toimus Rakvere Gümnaasiumi ja Keskkoolide Naturalistide Ringi korraldusel huviohtu. Kavas olid referaadid: „Vesipapp ja jäälinn“ ja „Alveelaevade ehitus.“ Peale selle veel muid ettekandeid

UISUTAMISVÕISTLUSED.

Märtsi keskpaigu toimusid kooli uisuteel esivõistlused uisutamises. Uisutamismäärad olid 14-aastastel 5 ringi, 15—16-aastastel 10 ringi, 17—18-aastastel 15 ringi ja vanemal 20 ringi; tütarlastel 5 ringi; kõigile tagurpidi 3 ringi ja hüpped.

Esimesel päeval võisteldi viies ringis. Pariima aja saavutas Tipner — 1.10,0, 2) Luuri — 1.11,9, 3) L. Kelk — 1.17,0. Tagurpidisõidus olid parimad: 1) L. Kelk — 1.01,5, 2) Jalak — 1.05,4, 3) K. Kelk — 1.06,4. Hüpetes võistles kaks poissi. Esimeseks tuli L. Kelk — 3,04 m, teiseks Jalak — 2,95 m.

H. KALLIP

Gümnaasiumi lõpetajaile tütarlastele.

Üheks raskemaks probleemiks meie tütarlastele peale üldhariduslikkude koolide lõpetamist on kutsevaliku küsimus.

Seni siirdus suurem osa edasi õppida soovijaid noori ülikooli. 1936. aastast peale aga on loodud võimalused edasiõppimiseks ja kutse saamiseks ka Kodumajanduse Instituudis — õppeasutuses, mis valmistab ette naisi kutsetööks sotsiaalaladel ja kodumajanduslikel aladel.

Kodumajanduse Instituudis on välja kujundatud kaks haru gümnaasiumi lõpetanuile:

- 1) sotsiaal-hoolekande haru (kursuse kestus 2 a.) ja
- 2) sotsiaal-kodumajanduslik haru (kursuse kestus 2 a.).

Sotsiaal-hoolekande haru ülesandeks on valmistada ette lastekaitse ja hoolekande asutuste tööjõude ning organisatsioonide sekretäre, kuna sotsiaal-kodumajanduslik haru annab ettevalmistuse toitlusjuhtide-

le, pansionaatide ja internaatide perenaistele, samuti haiglate dieetassistentele.

Kodumajanduse Instituudi lõpetanuile avanevad seega võimalused töötamiseks õige avaral tööpõllul, kus meil seni puudunud ettevalmistusega tööjõud. Kõik kooli lõpetanud on seni leidnud tööd oma erialal omavalitsusasutustes ja organisatsioonides.

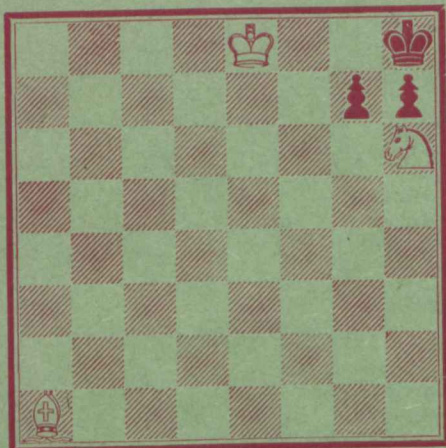
Sisseastumisel on nõutavad järgmised tunnistused: 1) gümna. lõputunnistus; 2) kodumajanduse eriklassi lõputunnistus või tunnistus 2-aastase praktikaaja kohta sotsiaal-asutustes või toitlustamise alal; 3) kodakondsuse tunnistus; 4) tervisetunnistus.

Kooli aadress: Tallinn, Hariduse 8. Tel. 473-38 ja 484-63.

Prospekte ja lähemaid andmeid saab G III klassi juhatajalt.

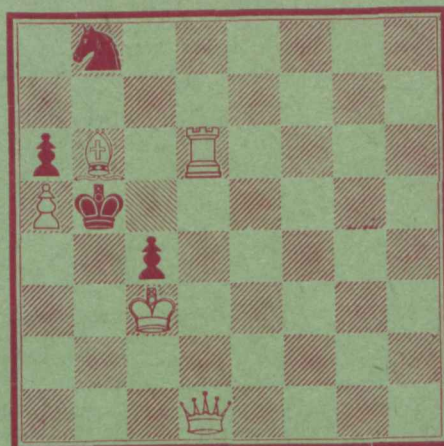

Nr. 1. Koostanud A. Galitany.

Kas Teie suudate valgetega matistada
3. käiguga?

Nr. 2. Koostanud V. Meier.

Valged matistavad 2 käiguga.

H. SIIAK.

Võtmemõistatus nr. 2.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
		29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39		
			40	41	42	43	44	45	46	47	48			

1—6. USA end. kuulus naisujuja. 7—21. P. Loti teos. 22—25. Hiina riigitegelasi.
26—37. Puccini ooper. 38—41. Eesti riigimees. 42—48. Läti kindral.

Rootsi polaarmaade uurija — 43—24—46—4—20; Inglise ajaleht — 18—47—26—
19—33; Laulukoor Tallinnas — 32—21—35.

Linn Vahemere rannal — 8—9—1—13—36—45; Romains'i teos — 31—23—34—40—
3—28—17—6.

Lavastus „Estoniast“ — 38—29—35—44—10—41—23—5—7—16—9; Eesti helilooja
— 15—14—2—27.

Tähtsamaid asundusi Kagu-Aasias — 42—10—30—25—12—35—22; Jaapani majan-
duselu tähtsaim perekond — 11—47—37—48—23—39.

Ilmub vajaduse korral. Toimetuse aadr. Rakvere, Vabaduse 13.

Vastutav toimetaja: **J. Meerits**. Keeleline korrektor: **H. Jõulma**. Tegevtoimetaja: **R. Kello**.
Toimetus: **A. Vendsalu, P. Tambek, H. Kallip**. Talitus: **A. Sepp, B. Tamm, A. Teetlaus**.

„Ühistrükikoda Rakveres“ trükk 8. mail 1940. a.